

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН ТАРАҚҚИЁТИДА ЯНГИ САҲИФА ОЧИЛМОҚДА

Президент Шавкат Мирзиёев 23 февраль куни ҳудудлардаги бунёдкорлик ишлари, йирик лойиҳалар ва аҳоли ҳаёти билан танишиш мақсадида Қорақалпоғистонга ташриф буюрди.

Бу гал янгиликлар, ўзига хос жиҳатлар кўп. Хусусан, биринчи рақамли борт илк бор Тошкентдан Мўйноққа келди.

Маълумки, Мўйноқ мамлакатимизнинг олис ҳудудларидан бири. Энг яқин шаҳар — Қўнғиротгача 100, Қорақалпоғистон маркази — Нукусгача 200 километр масофа бор. Бу

коммуникацияда қийинчилик туғдириши табиий. Шу боис, мўйноқликларнинг ҳаёти, шароитларига давлатимиз раҳбарининг эътибори бошқача. Бу ҳудудни ривожлантириш бўйича иккита қарор қабул қилиниб, манзилли дастурлар амалга оширилган. Президентимизнинг ўзи ҳам Мўйноққа икки марта — 2018 ва

2019 йилларда ташриф буюрган. Ўшанда бу ерда транспорт коммуникацияларини яхшилаш бўйича кўрсатма берилган эди. Шунга мувофиқ, автомобиль йўллари таъмирланди. Мўйноқ аэропорти янгиланиб, ишга туширилди.

Бу “ҳаво порти” 1947 йилда қурилган бўлиб, илгари кичик самолётларни қабул қилган.

Кейинчалик умуман ишламай ҳам қолган эди. Бугун ҳаётга қайтган бу аэропортга илк бор Ўзбекистон Президентининг самолёти келиб кўнди.

Давлатимиз раҳбари бу ердаги бунёдкорлик ишлари билан танишди. Аэропортда 50 нафар йўловчига мўлжалланган янги терминал қурилган, учиш-қўниш йўлаги ва майдончалар таъмирланган. Махмуа атрофи кўкаламзорлаштирилган.

Президент шу ерда мўйноқлик ёшулликлар, маҳалла раислари, ҳоким ёрдамчилари ва ёшлар билан учрашди.

— Охириги беш йилда кўп нарсани ўргандик, илгари ишонилмаган нарсаларга ишондик. Мен биринчи келганимда “маданият Мўйноқдан бошланади” дегандим. Шундай бўлапти. Мана шу аэропорт ҳам бир мисол. Энди Тошкент — Мўйноқ — Нукус авиақатнови йўлга қўйилади, — деди Шавкат Мирзиёев.

Ташрифдаги яна бир янгилик — Оролбўйини биргаликда ривожлантириш мақсадида Қорақалпоғистон Республикаси туманлари муайян вилоятларга бириктирилган. Президент бунинг сабаби ва аҳамиятини тушунтириб берди.

— Оролбўйида аҳоли ёмон деб кўпчилик гапирди. Лекин ҳамма ҳам бу ерга келиб кўрмаган. Оролнинг ҳавосидан нафас олиши, шароитни кўриб, адолатли баҳо бериши учун бу ерга бутун республикадан раҳбарларни юбордим. Қорақалпоғистон ривожига катта маблағ йўналтирамиз, — деди Президент.

Давлатимиз раҳбари Мўйноқдаги долзарб масалалар, келгуси ишлар бўйича аҳоли фикрини сўради.

— Бу ерда қийинчиликларда тобланган, меҳнаткаш одамлар яшайди. Фақат уларга ишлаш учун шароит яратиб беришимиз керак. Лекин қандай корхона қурамыз? Нима ишлаб чиқарамиз? Унинг бозори нима бўлади? Самолёт келгани бежиз эмас. Энди маҳсулотларни ташини осонлашди. Шунинг учун сизлардан илтимосим: аччиқ, асосли, манфаатли гапларни айтинглар. Биргаликда яқин икки йилга аниқ режаларни белгилаб олишимиз керак, — деди Шавкат Мирзиёев.

Жамоатчилик вакиллари ҳудуддаги муҳим масалалар бўйича ўз таклифларини билдирди. Президентимиз уларни қўллаб-қувватлаб,

мутасаддиларга топшириқлар берди. Қишлоқ хўжалиги тармоқлари билан бирга хизмат турларини кенгайтириш, хусусан, кўнгилочар ўйинлар учун солиқ имтиёзлари бериш зарурлигини таъкидлади. Бу ички туризм ривожига, иш ўринлари очилишига хизмат қилади.

Мўйноқ туманига Тошкент вилояти бириктирилган. Учрашувда ушбу вилоят тадбиркорлари томонидан Мўйноқ туманида амалга ошириладиган ишлар ҳақида аҳоли вакиллари олдида тақдирот ўтказилди. Қайд этилганидек, бу ерда истироҳат боғи қурилади, кўшимча қувур тортиб келинади. Кексалар санаторийга, болалар оромгоҳларга юборилади. Давлатимиз раҳбари аҳоли саломатлиги масаласига алоҳида эътибор қаратиб, бу ерга келиб ишлайдиган шифокорларга ойлик устама-лар бериш, уй билан таъминлаш муҳимлигини таъкидлади.

Шундан сўнг Президент Шавкат Мирзиёев Орол денгизининг қуриган жойига бориб, вазиятни кўрди.

Қорақалпоғистон халқи ҳаёти, умуман, катта минтақадаги экология шу муаммога боғлиқ. Бир пайтлар денгиз ва унга туташ дарёлар, яйловлар одамларга ризқ улашган, иш, даромад манбаи бўлган. Лекин табиат қонунларига аралашиб, Амударё ва Сирдарё сувини тўсиш дунёдаги оғир экологик ҳалокатлардан бирини юзага келтирди. Минтақамизда чўлланиш ва шўрланиш даражаси кескин ортди. Ўсимлик ва ёввойи ҳайвонлар тури камайиб кетди.

Глобал исми муаммоси кучайиб, ёгингарчилик камаётган бугунги асримизда Орол денгизини қутқариш тобора имконсиз бўлиб бормоқда. Бундай шароитда ягона йўл — борини асраб қолиш, фожиа таъсирини камайтириш, одамлар ҳаётини осонлаштириш.

Давлатимиз раҳбари бу бўйича Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош Ассамблеяси сессияларида гапирди, халқаро саммитларда муҳим таклифларни илгари сурди. Шу билан бирга, ўз имкониятларимизга таяниб, амалий ишлар ҳам олиб борилмоқда.

▶ Давоми 2-бетда

Ўзбекистон Республикаси Президенти Матбуот хизмати сурати.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Қ А Р О Р И

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ФУҚАРОЛАРИНИНГ МУДДАТЛИ ҲАРБИЙ ХИЗМАТГА НАВБАТДАГИ ЧАҚИРУВИ ҲАМДА БЕЛГИЛАНГАН ХИЗМАТ МУДДАТИНИ ЎТАБ БЎЛГАН МУДДАТЛИ ҲАРБИЙ ХИЗМАТЧИЛАРНИ ҚУРОЛЛИ КУЧЛАР РЕЗЕРВИГА БЎШАТИШ ТЎҒРИСИДА

“Умумий ҳарбий мажбурият ва ҳарбий хизмат тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқ:

1. Чақирилиш муддатини кечиктириш ва чақирилишдан озод этилиш ҳуқуқига эга бўлмаган Ўзбекистон Республикасининг чақирув ёшидаги фуқаролари 2022 йилнинг март-апрель ойларида муддатли ҳарбий хизматга чақирилсин.

Ҳарбий хизматга яроқли, шу жумладан, чекловлар билан яроқли бўлган ҳамда чақирилиш муддатини кечиктириш ва чақирилишдан озод этилиш ҳуқуқига эга бўлмаган, бироқ ушбу чақирув даврида Қуролли Кучлар сафига чақирилмайдиган фуқаролар сафарбарлик чақирув резерви хизматига олинсин.

2. Муддатли ҳарбий хизматнинг белгиланган муддатини ўтаб бўлган

ҳарбий хизматчилар 2022 йилнинг март-апрель ойларида Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари резервиге бўшатилинсин.

3. Мазкур қарорнинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон

Республикасининг Бош вазир А.Н.Арипов ва Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Хавфсизлик кенгаши котиби В.В.Махмудов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти

Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент шаҳри, 2022 йил 22 февраль

ИННОВАЦИОН ТЕХНОЛОГИЯЛАР

ЭЛЕКТРОН ПУЛЛАР

ЁХУД БИТКОИНИ “ҚАЗИБ ОЛИШ” ОЛТИН ИШЛАБ ЧИҚАРИШДАН ҲАМ ҚИММАТГА ТУШАДИМИ?

Мамлакатимизда 2021 йилда ушбу тизим орқали амалга оширилган транзакциялар сони ўтган йилдагига нисбатан 4,4 баробар ошиб, 6,5 миллион донага етди, улар ҳажми эса 8 баробар ўсиб, 170,7 миллиард сўмни ташкил этди.

▶ 4-бетга қаранг.

ЯНГИЧА ЁНДАШУВЛАР

БОШҚАРУВ СЕРВИС КОМПАНИЯЛАРИ

АҲОЛИГА ТЕЗ ВА СИФАТЛИ ХИЗМАТ КЎРСАТАДИ

Мурод ака кўп хонадонли уйда яшайди. Бир неча йил аввал ўзи истиқомат қиладиган уй канализацияси қувуридан сув оқиши кўшнилари қатори унга ҳам ноқулайлик туғдирди. Муаммони бартараф этишларини сўраб, мулкдорлар ширкатига мурожаат қилди. Уларнинг “ана борамиз, мана борамиз, маблағ топилса, тўғрилаймиз”, деган баҳоналари билан 3 йил ўтди. Охири Мурод ака хонадонини сотиб, бошқа жойга кўчгач, бундай муаммолардан қутилди.

Кўни кеча янги уйда сув қувури билан боғлиқ кичик кўнгилисизлик юзага келди. Минг иккиланишлар билан ҳудуддаги кўп қаватли уйларга хизмат кўрсатадиган бошқарув сервис компаниясига кўнгироқ қилганди, 15 дақиқага қолмай мутахассис етиб келди. Юзага келган муаммо бир соат ичида бартараф этилди.

▶ Давоми 3-бетда

Музаффар Абдуллаев ошган сурат.

www.yuz.uz

yuz.uznews

yuz_official

yuz.uz_news

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН ТАРАҚҚИЁТИДА ЯНГИ САҲИФА ОЧИЛМОҚДА

Бошланиши 1-бетда

Хусусан, Орол денгизининг қуриган тубидан миллионлаб тонна чанг ва захарли тузлар кўтарилиб, катта ҳудудга тарқалар эди. Шавкат Мирзиёев 2018 йили Мўйноққа ташриф чоғида олимлар билан маслаҳатлашиб, у ерда шўрга чидамли ўсимликлар экиш вазифасини белгиланган эди.

Давлатимиз раҳбарига шу борада қилинган ишлар ҳақида ахборот берилди.

Утган йилларда денгизнинг сув қуриган қисмида 1 миллион 524 минг гектар тўқайзор барпо этилган. Бунинг учун саксовул, қорабўроқ, қандим, черчек каби чўл ўсимликларидан қарийб 6 минг тонна уруғ тайёрланиб, қийин шароитларда экилган. Бу ишларда 4 мингдан зиёд ишчи қатнашиб, 1 минг

600 тона техника, самолётлар жалб этилган.

Бу хайрли, долзарб ҳаракат давом эттирилмоқда. Жорий йилда 100 минг гектар майдонда "яшил қоплама" барпо қилиш режалаштирилган. Бугунги кунда шундан 26 минг гектаридан иш бошланган, 562 тонна уруғ тайёрланган. Шунингдек, 100 гектар майдонда кўчатхона ташкил қилинмоқда.

Президентимиз бу ерда экологлар ва ўрмон ҳўжалиги мутахассислари билан суҳбатлашди.

— Биз шу мураккаб шароитда экиш бўйича катта тажриба орттирдик. Бу ерга ўзим келишимдан мақсад — энди бу ишларни илмий асосланган тарзда давом эттираемиз, — деди Шавкат Мирзиёев.

Илмий изланишлар қилиб, ҳудуд тупроғига мос навлар яратиш, кейинги босқичда қорвачиликни ривожлантириш бўйича кўрсатмалар берди.

Оролбўйининг флора ва фаунасини яхшилаш бўйича 5 йиллик миллий дастур ишлаб чиқиш вазифаси қўйилди.

Президент Шавкат Мирзиёев Тахтақўпир туманидаги "Белтов" овул фуқаролар йиғинида ҳам бўлди.

Бу ерда миндан ортқ аҳоли яшайди. Туман марказидан 40 километр узоқда жойлашган ҳудуднинг илгари

шароити оғир эди. "Обод қишлоқ" дастури асосида қурилиш, таъмирлаш ишлари амалга оширилган, овул қиёфаси ўзгарди.

Фуқаролар йиғини идораси, маданият маркази, шифокорлик пункти, мактабга таълим муассасаси капитал таъмирланди. Ҳаммом қурилди. Янги қувурлар тортилиб, ичимлик суви таъминоти яхшиланди. Кўчаларга қумшағал аралашмаси ва қора қоплама ётқизилди. "Оржал" каналида пиёдалар кўприги қурилди, йўлақлар, ариқлар тартибга келтирилди. 5 километр электр тармоқлари янгилади, трансформатор ўрнатилди.

Шавкат Мирзиёев овулдаги бунёдкорлик ишларини кўздан кечирди. Аҳоли билан мулоқот қилди.

— Охириги йилларда Қорақалпоғистонга алоҳида эътибор бериб, катта куч ва ресурсларни жалб этганимиз ўз натижасини бераёпти. Одамлар йўлимиз тўғрилигига ишонди. Энди янги марралар қўйганимиз. Қорақалпоғистонга ҳамма раҳбарларни олиб келдик. Бунақаси тарихда бўлмаган. Улар маблағи, жамоаси билан келиб, аниқ лойиҳалар ишлаб чиқаяпти. Тахтақўпирнинг ҳам аввалги мавқеини тиклашимиз зарур, — деди Президент.

Давлатимиз раҳбари аёллар турмушини яхшилаш масаласига алоҳида тўхталди.

— Юртимизда аёллар кўз ёши тўкмайдиган жамият қуришимиз керак, — деди Шавкат Мирзиёев.

Шу ерда ҳоким ёрдамчилари ва ёшлар етакчилари билан ҳам мулоқот бўлди. Улар маҳаллалардаги муаммоларни ҳал этиш, бандликни таъминлаш борасидаги тақдирларини билдирди.

Президентимиз шу ерда журналистлар билан ҳам суҳбатлашди.

Шавкат Мирзиёев Шуманай туманидаги "Шуманай экотекс" корхонаси фаолияти билан танишди.

2020 йилда ишга туширилган ушбу корхона 7 минг тоннадан зиёд ип-кала ва тайёрлаш қувватига эга. Утган йили 51 миллиард сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилиб, қарийб 5 миллион долларлик экспорт қилинган.

Шу пайтгача ҳудуддаги энг катта муаммо ишсизлик эди. Мазкур корхона аҳоли, айниқса, хотин-қизларни доимий иш билан таъминлашда муҳим роль ўйнади. Бу ерда 500 та иш ўрни ташкил этилган.

Давлатимиз раҳбари ишлаб чиқариш жараёни ва маҳсулотларни кўздан кечирди, ишчилар билан суҳбатлашди. Мутасаддиларга корхонада пахтани қайта ишлашнинг кейинги босқичларини ўзлаштириш бўйича кўрсатма берилди.

— Бу маъқул. Лекин туманда ишсизлар бўлмаслиги учун бундай

корхоналар уч-тўртта бўлиши керак. Саноатнинг бошқа йўналишларида ҳам лойиҳалар топиш зарур, — деди Шавкат Мирзиёев.

Шу ерда тумандаги "Баҳром Илғор Кластер" масъулияти чекланган жамияти ҳақида маълумот берилди. Кластернинг 743 гектар ери лазер орқали текисланган. Шундан 100 гектариде ёмғирлатиб сўғориш технологияси жорий этилган.

— Аҳолига даромад манбаи яратиш, ялли ишлаб чиқаришни кўпайтиришга ҳаракат қилаемиз. Бунинг учун нима керак? Аввало, сув керак. Қорақалпоғистонда сув ва ер ҳисоби долзарб. Агар сарамком қилиб, иқтисод қилиб фойдаланилса, сув етади. Бунинг учун қишлоқ ҳўжалиги маданиятини ошириш, инновацион технологияларни жорий этиш керак, — деди Президент.

Шуманай туманига бириктирилган Хоразм вилояти тадбиркорларининг инвестиция лойиҳалари тақдими ҳам ўтказилди.

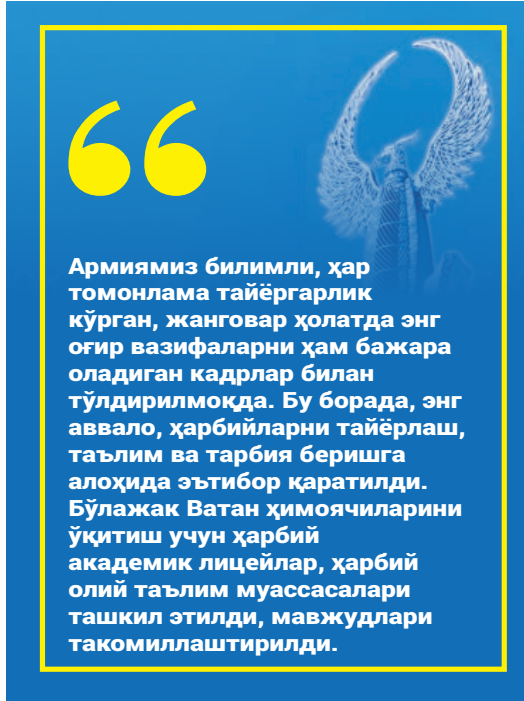
Ўзбекистон Республикаси Президентини Шавкат Мирзиёевнинг Қорақалпоғистон Республикасига ташрифи давом этмоқда.

Зиёдулла ЖОНИБЕКОВ, Абдулазиз МУСАЕВ, Довуд АБИБУЛЛАЕВ, УЗА МУХБИРЛАРИ

ҲАРАКАТЛАР СТРАТЕГИЯСИДАН – ТАРАҚҚИЁТ СТРАТЕГИЯСИ САРИ

ТИНЧЛИК ҲУКМРОН ЮРТДА ИНСОН ҚАДРИ ҲАМИША ЮКСАЛАДИ

Қутбиддин БУРҲОНОВ, Олий Мажлис Сенати Мудофаа ва хавфсизлик масалалари қўмитаси раиси

Мамлакатимизда жамият ҳаётининг барча соҳаларида ўзига хос янгилинишлар бўлиб бормоқда, инсон манфаатини таъминлашга йўналтирилган жадал ислохотлар кечмоқда. Бу саъй-ҳаракатлар туфайли ҳалқимиз фаровонлиги юксалмоқда, мамлакатимизнинг халқаро майдондаги нуфузи ортиб бораётир.

2022-2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегияси ушбу хайрли ишларни узвий давом эттириш ва янги босқичга кўтаришда муҳим дастуриламал бўлмоқда. "Инсон қадрини унун", "Давлат — инсон учун" каби эзгу ғоялар бош мезон этиб белгиланган Тараққиёт стратегиясини ишлаб чиқиш ва қабул қилишда элимиз фикри, талаб ва истақлари инобатга олингани бу ҳужжатнинг халқчиллиги ва инсонпарварлик ғоялари билан йўрилганини яққол тасдиқлайди.

Стратегияда мамлакатимизни яқин истиқболда ривожлантириш билан боғлиқ, ҳаётимизнинг барча соҳаларига дахлдор муҳим вазифалар ўз ифодасини топган. Хусусан, хавфсизлик ва мудофаа салоҳиятини кучайтириш, очик ва прагматик, фаол ташқи сиёсат юритиш билан боғлиқ чора-тадбирлар белгилаб берилган.

Юрт тинчлигини сақлаш, Ватанимиз сарҳадлари оёсийшталлиги, чегараларимиз дахлсизлигини таъминлаш мамлакатимиз сиёсатида ҳамisha устувор йўналиш бўлиб келган. Сўнги йилларда Ҳаракатлар стратегияси доирасида бу борада амалга оширилган кенг қўламли ишлар натижасида мудофаа тизими ва ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари фаолияти такомиллашди. Амалдаги қонунчиликка ўзгартириш ва қўшимчалар киритилди. Натижада Қуролли Кўчларимиз куч-қудрати ортиб, мудофаа салоҳияти мустаҳкамланди. Миллий армиямиз энг замонавий ҳарбий техника билан таъминланмоқда. Ўзбекистонимиз сарҳадлари, барча ҳудудлар тўлалигича Қуролли Кўчларимиз томонидан назорат қилинмоқда.

Армиямиз билимли, ҳар томонлама тайёргарлик кўрган, жанговар ҳолатда энг оғир вазифаларни ҳам бажара оладиган кадрлар билан тўлдирилмоқда. Бу борада, энг аввало, ҳарбийларни тайёрлаш, таълим ва тарбия беришга алоҳида эътибор қаратилди. Булажак Ватан химоячиларини ўқитиш учун ҳарбий академик лицейлар, ҳарбий олий таълим муассасалари ташкил этилди, мавжудлари такомиллаштирилди.

Қуролли Кўчлар академияси, Ахборот-коммуникация технологиялари ва алоқа ҳарбий институти, Ҳарбий тиббиёт академияси, Жамоат хавфсизлиги университетини ва Қарши олий

полигонда ўтказилган "Арми-2021" мусобақаларида эса Ўзбекистон Қуролли Кўчлари жамоаси биринчи ўринни эгаллади.

2021 йил апрель ойида АҚШда ўтказилган "Энг илғор жангчи-2021" мусобақасида сержантларимиз Дилмурод Сулаймонов ва Хайрулла Олимов биринчи ўринни қўлга киритди. Покистондаги "Жамоа руҳи" халқаро ҳарбий мусобақасида ҳам жамоамиз ғолиб бўлди. Буёқ Британия Қуролли Кўчларининг 18 мамлакатдан 103 та жамоа иштирок этган "Кембриан патрули" халқаро мусобақасида эса армиямиз жамоаси иккинчи ўринни эгаллади.

Ҳарбийларимиздан ташкил топган Ўзбекистон жамоаси шу ва бошқа халқаро мусобақа ҳамда ўйинларда юқори натижалар қайд этиб келмоқда. Натижада Ўзбекистонда тайёрланаётган ҳарбий мутахассисларга қизиқиш ортиб, олий ҳарбий ўқув юрталаримизда хорижий давлатларнинг бўлажак офицерлари ҳам таҳсил олмақда. Бу эса Ўзбекистондаги ҳарбий олий ўқув юрталарида берилаётган таълим халқаро даражада эътироф этилганининг тасдиғидир.

Юрт хавфсизлиги борасида сўз борганда, фақат Қуролли Кўчларимиз фаолиятини эмас, давлат хизматидаги ўзгаришлар, суд-ҳуқуқ тизими, жиноятчиликнинг олдини олиш, ҳуқуқбузарликлар профилактикаси, криминоген вазиятни яхшилаш, адолатли тергов жараёнлари, коррупцияга қарши курашиш борасидаги салмоқли ишларни ҳам айтиб ўтмоқ лозим. Жумладан, хавфсизликка таҳдид солувчи энг ёмон иллатлардан бири коррупциявий хатти-ҳаракатлардир. Юртимизда ушбу иллатга қарши самарали курашиш борасида тизимли ва кенг қамровли ҳаракатлар бошланди. Коррупцияга қарши курашиш агентлиги тузилиб, соҳанинг ҳуқуқий асослари мустаҳкамланди.

Тараққиёт стратегиясида бу йўналишдаги ишларни изчил давом эттиришга алоҳида уру берилган. Хусусан, унинг еттинчи йўналишида Ватанимиз хавфсизлиги ва мудофаа салоҳиятини кучайтириш, очик ва прагматик, фаол ташқи сиёсат юритиш вазифаси белгиланган. Шу мақсадда янги Ўзбекистон хавфсизлиги концепцияси қабул қилинади. Ахборот технологиялари билан боғлиқ хуружларнинг олдини олиш ва киберхавфсизлигини таъминлаш тизими яратилади. Фавуқлодада вазиятларни бошқариш тизими такомиллаштирилади. Ички ва ташқи молиявий оқимларни мониторинг қилиш ва бу билан боғлиқ хавф-хатарларнинг олдини олишга қаратилган янги механизмлар жорий этилади.

Бундан ташқари, фуқароларнинг ҳарбий хизматини ўташ тартиби, олий ҳарбий таълим муассасаларига номзодларни саралаш ва танлаб олиш тизимини янада такомиллаштириш, Мудофаа вазирлиги қўшинларида раҳбар лавозимларига кадрлар захирасини яратиш тизимини ривожлантириш, ҳарбий хизматчиларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш, уларнинг жанговар руҳини янада ошириш, ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялаш борасидаги ишлар ҳам изчил давом эттирилади.

Бу ишларнинг барчаси давлатимизнинг мудофаа қобилиятини янада мустаҳкамлаш, сарҳадларимиз дахлсизлигини таъминлаш, юртимизда, минтақамизда, дунёда тинчлик ва тараққиётни таъминлашдек эзгу мақсадларга маъна қилиди.

ХАЛҚАРО КОНФЕРЕНЦИЯ

23 февраль куни Тошкент шаҳрида Европа Иттифоқи ва Марказий Осиё мамлакатларининг Афғонистон бўйича махсус вакиллари конференцияси бўлиб ўтди.

Афғон замини алломаларни улғайтирган, башарият тақдирига дахлдор тамаддунга бешик бўлган. Бир замонлар бу юртда оёсийшта ҳаёт ҳукм сурган, биродар ўлка кўчаларида беғубор кулгулар жаранг сочган, тинчлик рамзи — кабутарлар одамлар қўлидан беҳавотир дон териб еган.

АФҒОНИСТОНДАГИ ВАЗИЯТ МИНТАҚА РИВОЖИДА МУҲИМ ЎРИН ТУТАДИ

XX асрнинг тўртинчи чорагидан мамлакатда сиёсий тўтуллар ўзгариши билан давлат бошқарувида бекарорлик юзага кела бошлади. Шундан буён Афғонистон ва жафқаш афғон эли саросимада яшамоқда. Шундан буён Ўзбекистон ва ўзбек халқи тарихий дўсти, ажралмас қўшнисини билан ҳамдард, ҳамнафас.

Бугун дунёда турли таҳдид ва бузғунчи ғоялар кураши авж олган бир шароитда Афғонистонда тинч-оёсийшта муҳитни таъминлаш ҳар қачонгидан ҳам долзарб бўлиб турибди.

Афғонистондаги тинчлик нафақат Марказий Осиё, балки Евроосиё минтақаси учун ҳам бирдек манфаатли ва катта наф келтириши табиий. Зеро, замонавий иқтисодий дипломатия ҳам минтақалараро тутташув ва барқарорликни хуш кўради.

Шу боис, халқаро тинчликпарвар ташкилотлар афғон муаммосини бот-бот кун тартибига олиб чиқмоқда. Гап шу ҳақда кетганда, Президентимиз Шавкат Мирзиёев халқаро миёнбарларда доимо Афғонистондаги вазиятни барқарорлаштириш ва бу мамлакат аҳолисига гуманитар ёрдам кўрсатиш бўйича муҳим ташаббусларни илгари суришини таъкидлаш ўрнили бўлади. Шунингдек, расмий Тошкентнинг қўшни мамлакат ва биродар афғон халқига муносабати ҳамisha самимий ва беғараз бўлган, доимо тинчликни соғингани ҳам дунё ҳам-жамиятига яхши маълум.

Европа Иттифоқи ва Марказий Осиё мамлакатларининг Афғонистон бўйича махсус вакилларининг пандемия туфайли илгари икки марта онлайн бўлиб ўтган, бу йил эса илк бор офлайн шаклда ташкил этилган анжуманда Президент Шавкат Мирзиёевнинг Термиз шаҳрида Афғонистонга инсонпарварлик ёрдами етказиб бериш учун кўп тармоқли транспорт логистикаси хабини таҳлил этиш ташаббуси қўллаб-қувватлангани ҳам фикримиз далилидир.

Бугун Марказий Осиё давлатлари вакиллари билан Афғонистон бўйича самарали музокара-лар ўтказдик, — деди Европа Иттифоқининг Марказий Осиё бўйича махсус вакили Тери Ҳакала. — Афғонистон инқирозини тинч йўл билан ҳал этишга доир халқаро ва минтақавий саъй-ҳаракатлари, шунингдек, Европа Иттифоқи ва Марказий Осиё томонидан Афғонистон халқини қўллаб-қувватлаш, минтақада хавфсизлик ва барқарорлиқни таъминлаш бўйича ҳамкорлиқни муҳокама қилдик. Учрашув давомида Афғонистондаги сиёсий ва ижтимоий-иқтисодий вазиятни таҳлил қилиб, унинг мамлакат аҳолисига таъсири ҳақида жиддий ташвиш билдирдик. Афғонистоннинг ижтимоий-иқтисодий ривожланишида муҳим бўлган инклюзив сиёсий жараённи қўллаб-қувватлаш учун минтақавий ҳамкорлиқни мустаҳкамлаш муҳим эканини таъкидлашни истардим.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Афғонистон бўйича махсус вакили Исмагулла Эргашев мамлакатимизнинг Афғонистонга нисбатан юри-таётган сиёсати, унинг аёсий жиҳатлари, жумладан, мамлакат янги ҳуқумати билан конструктив мулоқот ўрнатил-ш зарурлигига алоҳида тўхталиб ўтди. Учрашув иштирокчилари Афғонистондаги оғир инсонпарварлик вазиятидан хавотирда эканини яширмади. Шуни назарда тутган ҳолда, бошқа давлатлар ҳам афғон халқига ёрдам беришга чорланди.

Афғонистоннинг янги расмийлари кенг вакил-ликка асосланган ҳуқумат тузиш бўйича ўз ваъдалари ва халқаро мажбуриятларини бажариши, аёллар ва миллий озчиликлар ҳуқуқларини хур-мат қилиши, шунингдек, мамлакат ҳудуди халқаро террорчилар бошпанасига айланишининг олдини олиши зарурлиги таъкидланди.

Конференцияда бундай шаклдаги мулоқотни Афғонистон халқини қўллаб-қувватлаш бўйича маслаҳатлашувлар ва ҳамкорлик платформаси сиёсатида мунтазам равишда давом эттиришга келишиб олинди.

Тадбир якуни бўйича қўшма баёнот қабул қилинди.

Улуғбек АСРОРОВ, "Янги Ўзбекистон" мухбири

ЯНГИЧА ЁНДАШУВЛАР

Бошланиши 1-бетда

Бошқарув сервис компанияси кўп қаватли уйларида ташкил этилаётган янги хизмат кўрсатиш шаклларида бири. У моҳиятан мулкдорлар ширкатининг бир кўриниши бўлса-да, мақсад ва вазифалари, иш услуби жиҳатидан эски тизимдан фарқ қилади. Корхона ўзига бириктирилган кўп қаватли уйларидаги умумий мулкни таъмирлаш, соз ҳолатда ишлашини назорат қилиш, уй атрофини ободонлаштириш каби ишларга масъул. Бу жиҳатдан уларни мулкдорлар ширкатига рақобатчи дейиш ҳам мумкин. Аммо бу рақобат ҳар

МУРОЖААТЛАР 3-4 БАРОБАР КАМАЙГАН

Янги тажриба қанчалик самара бераётгани билан танишиш учун Юнусобод туманига йўл олдик. "Феникс Арт Сервис" МЧЖнинг кўрсатилган манзили томон борарканмиз, хаёлимизга ширкат раислари ўтирадиган кичик, зах хона ва ертўла келди...

Ташқи кўриниши янгича қурилаётган маҳалла фуқаролар йиғини биносидан қолишмайди, ҳовлиси озода, замонавий дизайндаги корхона ичига кўнглимиз ёришиб кирдик. Унда иш қизғин. 24 соат

бузмаслигини таъминлашдан иборат. Узим ҳам узоқ йиллар ширкат раиси бўлганман. Доим маблағ масаласи муаммо бўларди, техника етишмасди. Ҳозир бошқарув компаниямизга 25 та ширкатни бириктирган бўлсак, илгари уларнинг ҳар бирида алоҳида раис, алоҳида ҳисобчи, сантехник — жами 194 нафар ходим ишлаган. Тушум камлиги ҳисобига ойлик маош ҳам оз бўлган. Ҳозир эса бизда 54 та ходим бор. Энг яхши ишчиларни саралаб олиб, уларга олдингидан кўп маош тўлаяпмиз. Зарур асбоб-ускуна, керакли материаллар захираси мавжуд. Мурожаатчи ярим тунда кўнгиноқ қилса ҳам, тонг отишини кутмасдан, ўша заҳоти авария ҳолатини бартараф этамиз.

Музаффар Абдумовалов оғлини сураётган.

БОШҚАРУВ СЕРВИС КОМПАНИЯЛАРИ

АҲОЛИГА ТЕЗ ВА СИФАТЛИ ХИЗМАТ КЎРСАТАДИ

иккала тизимнинг қай бири афзаллиги, одамлар ишончини оқлай олиши борасида аҳолининг мустақил танловини юзага келтирмоқда.

ШИРКАТЛАР ЎЗИНИ ОҚЛАМАДИ(МИ)?

2020 йилда Тошкент шаҳрининг Юнусобод туманида кўп қаватли уйлари қонунчиликда белгиланган тартибда бошқарув компанияларига бериш тажрибаси илк бор йўлга қўйилган эди. Ушунда биринчилардан бўлиб ташкил этилган "Феникс Арт Сервис" МЧЖ бугунги кунда туманининг 13- ва 14-мавзелидаги 110 та кўп қаватли уйга хизмат кўрсатади.

— Мазкур ҳудудлардаги 5739 та хонадонда 14 045 нафар аҳоли истиқомат қилади, — дейди бошқарув сервис компанияси раҳбари Артём Секинаев. — Иш бошлаган давримизда барча уйлارга кириб, одамлар билан суҳбатлашдик. Вазифамиз, фаолиятимиз ҳақида маълумотлар бердик. Очиги, бошида кўпчилик янги бошқарув тизимига ишонмади. Бу ҳам мулкдорлик ширкатининг бири, деган фикрлар бўлди. Чунки йиллар давомида одамларнинг ширкатларга ишончи қолмаган. Юзага келган муаммолар маблағ йўқлиги баҳонаси билан орта суриб келинаверган. Ширкатлардан садо чиқмагач, одамлар маҳалла раислари, ҳокимиятга мурожаат қилиб, сарсон бўлган. Тўғри, ҳозиргача масъулият билан ишлаётган мулкдорлик ширкатлари ҳам бор. Аммо бу хизмат кўрсатиш корхоналарининг 80 фоизи талабга жавоб бермади, ўзини оқламади. Шу боис, давлатимиз раҳбари бу соҳада янгича тизимларни жорий этиш топширғини берди. Бу жуда катта иш. Боиси, шу вақтгача биронта масъул раҳбар бу соҳанинг ичига чуқур кириб, уни ривожлантиришга эътибор қаратмаган.

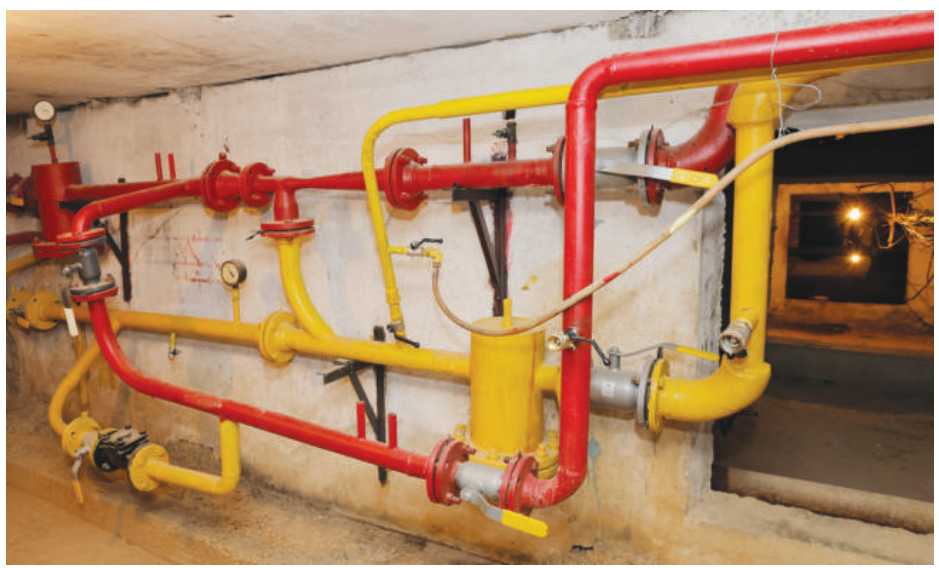
Шу йил 21 февраль куни Президентимиз Тошкент шаҳрида кўп квартиралар уй-қўйи фондиди бошқаришни такомиллаштириш ва иссиқлик таъминоти тизимини ривожлантиришга оид лойиҳалар билан танишиш чоғида таъкидлаганидек, мулкдорлар ширкатидеги техника ва мутахассислар етишмаслиги сабабли унинг сифати паст, бугунги кунда эса бошқа бошқариш шакллари жорий қилинган.

Уй-жой коммунал хизмат кўрсатиш вазирлиги маълумотларига кўра, ҳозирги вақтда республика бўйича жами 39 265 та кўп квартиралар уй мавжуд бўлиб, шундан 22 мингдан зиёди 3 753 та ширкат ҳамда 324 та бошқарувчи ташкилот томонидан бошқарилади. 889 та уй эса бевосита жойларнинг мулкдорлари томонидан бошқариб келинапти. 1 407 та кўп квартиралар уйда аҳоли томонидан бошқарув усули танланмаган.

ишлайдиган диспетчер хизмати мурожаатларни қабул қилиб, муаммонинг тури бўйича ходимларни йўналтирипти. Навбатдаги хонада эса кўп қаватли уйларида ўрнатилган видеокурilmалардаги тасвирлар кузатиб борилади. Ходимларнинг қайси ҳудудда қандай ишларни амалга ошираётгани ҳам у орқали назорат қилинади.

Корхона томонидан кўп қаватли уйларидаги барча умумий мулкка, хусусан, том қисмини таъмирлаш, кириш йўлакларини янгилаш, иссиқлик кувурларини алмаштириш, эшик ва ромларни ўрнатиш, фасад қисми, ички муҳандислик ва коммуникация тармоқларини таъмирлаш

ҳамда ободонлаштириш ишлари бўйича хизматлар кўрсатилади.

— Одамлар ишдан чарчаб, уйига келганида, хонадон иссиқ бўлса, сув, электр қувватида муаммо бўлмаса, кўча, дахлизлар озода, томидан чакка ўтмаётган бўлса, мана шу энг муҳими, — дейди Артём Секинаев. — Бизнинг мақсадимиз ҳам шу масалаларни жойига қўйиб, катта-кичик муаммолар аҳоли кайфиятини

2020 йилда Тошкент шаҳрининг Юнусобод туманида кўп қаватли уйлари қонунчиликда белгиланган тартибда бошқарув компанияларига бериш тажрибаси илк бор йўлга қўйилган эди. Ушунда биринчилардан бўлиб ташкил этилган "Феникс Арт Сервис" МЧЖ бугунги кунда туманининг 13- ва 14-мавзелидаги 110 та кўп қаватли уйга хизмат кўрсатади.

Бошқарув компаниясини ташкил этишнинг талабларидан бири бино ҳамда техник базага эга бўлиш ҳисобланади. Бундан ташқари, компания раҳбари Уй-жой коммунал хизмат кўрсатиш вазирлигида йўлга қўйилган 3 кундан 3 ойгача давом этувчи ўқув курсларини тамомлаб, махсус сертификатни олиши керак.

Бундай компаниялар фаолиятини янада ривожлантириш, аҳолининг коммунал хизматларни замонавий ва қулай шаклда амалга оширишини таъминлаш мақсадида "Менинг уйим" электрон биллинг тизими жорий этилиб, тест режимда ишга туширилган. Эндиликда кўп квартиралар уй-жойлар тўғрисидаги маълумотлар базаси мазкур тизимга кириштирилмоқда ва ҳозирда жами абонентлар сони 1,3 миллионгача ташкил қилади.

"Феникс Арт Сервис" МЧЖ ҳам ана шу тизимга уланган. Бу одамларга барча турдаги тўловларни уйда ўтирган ҳолда,

— 29 йилдан буён шу ерда истиқомат қиламан, — дейди Юнусобод тумани 14-мавзелидаги 17-уй фуқароси Мапура Обидова. — Маҳаллаимизда охириги йилларда ўзгаришлар жуда катта. Қўриб турибсиз, кўчалар обод, кўп қаватли уйлари кириш йўлакларини, ертўлалар тоза. Олдинлари ертўлаларда сув тошиб, ҳидланиб ётарди. Мулкдорлик ширкатлари масалани узоқ вақтда ҳам ҳал қилиб бермасди. Янги бошқарув компанияси, биринчи навбатда, нотекис йўлларимизни асфальт қилиб берди. Кириш йўлакларини, канализация ва сув тармоқларини таъмирланди. Иситиш даврида барча назорат ишлари ўз вақтида амалга оширилди. Бирор муаммо чиқса, тўғри компанияга мурожаат қиламиз. Ишонсизим, деярли муаммо бўлмайди. Чунки компания барча масалаларни олдиндан ҳал қилиб юради. Ҳатто айрим одамларнинг иши тушмаётгани боис, компания биносига ҳам кириб кўрмаган.

ЯНГИ ИМТИЁЗЛАР БЕРИЛАДИ

Бошқарув компаниялари кўп қаватли уйларидаги кам таъминланган, муҳтож оилалар аъзоларини ҳудудлардаги ободонлаштириш ишларига жалб этиш орқали бандлигини ҳам таъминламоқда. Уларга ойлик маош тўланади. Асосийси, кўмак бўлсин, деган мақсадда қатъий иш режими белгиланмаган. Ёш болали аёллар куннинг исталган вақтида ишларни бажариши мумкин. Бошқарув компаниясига эса кўчалар озода, аҳолидан шикоятлар тушмаса бўлган.

Юнусобод туманидаги 2- ва 6-мавзелага хизмат кўрсатаётган "Мумтоз сервис" МЧЖ бошқарув компанияси ҳам ҳудудлар тозаланишига алоҳида эътибор қаратади. Ахир, маҳалла обод, кўчалар чинидай чирой очса, ундан ўтган ҳар қандай кишининг дили яйрайди-да. Бунинг устига, бу мавзела аҳоли энг гавжум жойлардан саналади.

— Компаниямиз 126 та кўп қаватли уйдаги 5 839 та хонадонга хизмат кўрсатади, — дейди "Мумтоз сервис" МЧЖ раҳбари Гулнора Отажоновна. — Уларда 20 минг аҳоли истиқомат қилади. Ҳар бир

хонадон эгаси билан шартнома тузиш ширкати иш олиб борган. Мавжуд талаб доирасида улар бирлаштирилиб, ягона бошқарув компаниясига айланди. Ҳозир бу ерда 29 нафар ходим фаолият юритяпти. Уларнинг аксарияти ўз соҳасининг тажрибали мутахассислари.

Юртимизда барча жабҳада амалга оширилаётган ислохотлар ана шундай янгича ишлайдиган, замонавий тизимларга талабни ошириб бормоқда. Шу боис, Юнусобод тажрибаси 2021 йилда Қорақалпоғистон Республикаси ва барча вилоятлар маркази, Чирчиқ ва Ангрэн шаҳарларида давом эттирилиб, 15 та бошқарув компанияси томонидан хизмат кўрсатиш йўлга қўйилди.

Давлатимиз раҳбари йиғилишда бу тизимни кенгайтиришни рағбатлантириш кераклиги, йил якунигача бошқарув компаниялари томонидан хизмат кўрсатишни Тошкент шаҳрининг барча хизмат сифати паст туманларида жорий этиш заруригини таъкидлади. Хизматларидан аҳоли рози бўлган ширкатлар ва уй-жойни бевосита бошқарувчилар эса бундан мустасно.

Бу билан мазкур йўналишда рақобат муҳити яратилади. Яхши ишлаган, аҳолига сифатли хизмат кўрсатиб, одамларнинг ишончини оқлаган корхоналар ривожланиб боради, ундайли одамларга эса ўз-ўзидан, вазифасини уларга топширади. Бунинг учун махсус ишчи гуруҳ

жойларга чиқиб, уй-жой мулкдорлари ширкатлари фаолияти, аҳоли фикрини ўрганади, уларнинг молиявий муаммоларини ҳал этиб боради. Фаолияти ва молиявий аҳоли қониқарсиз бўлган ширкатлар ҳудудини танлов ва рейтинг асосида бошқарув компанияларига бериш масаласи ўрганилади.

Шу билан бирга, уй-жой бошқарув компанияларига муайян имтиёз ва энгилликлар берилиши ҳам кўзда тутилган. Жумладан, улар мулкдорларга кўрсатган хизматидан тушадиган фойда ҳамда мулк солиғидан озода этилади, ижтимоий объектларга аутсорсинг асосида иш юритишга, яъни тадбиркорлик фаолиятининг айрим турлари ёки вазифалари талаб қилинадиган соҳада фаолият олиб борадиган ташкилотлар билан хизмат кўрсатиш бўйича тўғридан-тўғри шартнома тузишга руҳсат берилади. Махсус техника ва ускуналар сотиб олишга 90 миллиард сўм кредит ажратилади ва фоизларининг бир қисми қоллаб берилади. Импорт қилинадиган ускуна ва техникаларга божхона божлари келгуси 3 йилда "ноль" ставкада қўлланилади, тугатилаётган ширкатларнинг муаммо кредитлари 3 йилга музлатилади.

Демак, бу тизим ўзини оқламайди. Бошқарув компаниялари сифатли хизмати билан одамлар ишончига кириб борапти. Асосийси, кўп қаватли уйлари обод бўлиб, аҳоли мурожаатлари тезкор ечим топмоқда. Бошқарув компаниялари фаолиятини эндиликда тизимли ривожлантириш, бундан кейин ҳудудларда барпо этилаётган барча кўп квартиралар уй-жойлар, хусусан, замонавий "Янги Ўзбекистон" массивларида жорий этиш ўз самарасини беради.

Ирода ТОШМАТОВА, "Янги Ўзбекистон" муҳбири

МУНОСАБАТ

Баҳодиржон ШЕРМУҲАММАДОВ, Фарғона давлат университети ректори, педагогика фанлари доктори, профессор

Ҳар бир давлат ривожини, эртанги кунини қандай бўлиши бугун ўша жамиятда ёшлар таълим-тарбиясига қаратилаётган эътиборга, хусусан, келажак учун киритилаётган инвестициясига боғлиқ. Шу боис, миллий тараққиёт йўлини тутган ҳар бир мамлакат, ҳар бир жамият янги авлод тарбиясини муҳим стратегик вазифа, бош мақсад сифатида ўз олдида қўяди. Бундай мақсадга эришиш учун зарур бўлган барча шарт-шароитларни яратлади.

Президентимизнинг 2022 йил 19 январдаги "Маҳаллаларда ёшлар билан ишлаш тизимини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори бу борадаги ишлар ривожига муҳим ҳуқуқий асос бўлди. Қарор ёшлар билан ишлашнинг янгича бошқарув механизмларини жорий этиш, улар билан ишлашнинг вертикал тизимини яратиш, ёшлар муаммоларини бевосита маҳаллаларда ҳал этиш, таълим

ЕТАКЧИ ЁШЛАР

ҒОЯ ВА ТАШАББУСЛАРНИ БИРЛАШТИРИБ, "ЎСИШ НУҚТАЛАРИ"НИ ҲАРАКАТЛАНТИРАДИ

муассасаларида маънавий-маърифий ва тарбиявий ишлар самарадорлигини янада ошириш тизимини янгитдан ҳаракатга келтирувчи куч сифатида муҳим аҳамиятга эга бўлмоқда.

Жумладан, ҳар бир маҳалладаги ёшлар етакчиси ўша ҳудуддаги ёшларни ортидан эргаштириб, уларни яратувчанлик, бунёдкорлик, юртимизда кечаётган ислохотларга дахлдорлик, замонавий билим олиш, соғлом турмуш тарзи каби эзгу ғоялар остида бирлаштиради. Улар қарор асосида маҳаллаларда маданият ва санъатни тарғиб қилишда янада фаол иштирок этади.

"Ёшлар баланси"нинг шакллантирилиши, ёшлар тўғрисидаги зарур маълумотларни "Ёшлар дафтари" ва "Ёшлар

портали" электрон платформаларига кириштириб бориш, ёшлар билан самарали ишларни ташкил қилиш натижасида ёшлар ҳар томонлама кўмагини олош бўлади, уларнинг истеъдоди, интеллектуал салоҳияти ўсишига замин ҳозирланади.

Айниқса, давлат олий таълим муассасалари ёшлар масалалари ва маънавий-маърифий ишлар бўйича проректорига биринчи проректор мақоми берилиши замирида ҳам ёшлар тарбияси, уларнинг маънавияти, маърифати масаласи мамлакат учун биринчи ўринда эканлигини кўрсатади.

Президентимиз тақлифига кўра, ёшлар билан ишлаш тизимининг маҳаллаларда такомиллаштирилиши бежиз эмас, албатта. Чунки маҳалла шу маскан ёш-

лари учун энг биринчи тарбия ўчоғидир. Эндиликда мазкур қарор асосида маҳаллада ёшларимизнинг қўлидан тутувчи ўз етакчилари бўлади. Қувонарлиси, фарзандларимиз ўз муаммо ва тақлифлари, маданият ва санъат борасидаги интилишлари, шунингдек, спорт, ахборот технологиялари, тадбиркорлик йўналишдаги қизиқишлари бўйича турли ташкилотлар эшигида ёрдан кутиб ўтирмайди. Ўз етакчиси билан ҳамкорликда иқтидорини ривожлантиради ва барча муаммоларига шу ҳудуднинг ўзида осонгина ечим топади.

Айтиш керакики, ушбу самарали "маҳалла — туман — вилоят — республика" вертикал бошқарув тизимининг мустаҳкам ишлаб кетишида биз, таълим соҳаси

вакилларининг ҳам алоҳида ўрни ва роли бор. Чунки ёшлар масаласи фақатгина ёшлар етакчисининг эмас, фарзандлари учун бугун мустаҳкам келажак барпо этаётган ҳар бир фуқаронинг муҳим вазифасидир. Бу борада Фарғона давлат университети жамоаси "Бир зиёли — бир маҳаллага маънавий ҳомий", "Бир нуруйига — ўн нафар ёш" тамойиллари асосида ҳар бир маҳаллада ёшлар билан янгича ишлаш тизимини йўлга қўйган. Профессор-ўқитувчиларимиз, ижодкор олимларимиз, ижтимоий фаол талабаларимиз мазкур йўналишда фидокорона меҳнат қилмоқда.

Бугун талабанинг таълими билан бирга, унинг яшаётган маҳалласи, маънавий муҳити, оилавий шароити, атрофидаги дўстлари ҳам олийгоҳдаги "маънавий ҳомий"лар нигоҳи бўлмоқда.

Биз ёшларга таълим-тарбия беришдек шарафли йўлда эканмиз, бу вазифага энг олий бурч сифатида ёндашмоғимиз зарур. Зеро, ёшлар маънавияти — миллат ва мамлакат ҳаётининг кўзгусидир. Қайси тизимда бўлмасин, агар ўз вазифамизни ёшлар кўз ўнгига сидқидилдан бажара олсак, биз бу кўзгуда ўзимиз берган таълим-тарбия, билим ва маърифат орқали келажак тасвирини эртага аниқ кўра оламиз.

ИННОВАЦИОН ТЕХНОЛОГИЯЛАР

Пул — иқтисодий қуввати, товар қиймати, тўлов муомаласи, омонат воситаси. Буюк маърифатпарвар бобомиз Абдулла Авлоний таъбирича: “Иқтисод деб пул ва мол каби неъматларнинг қадрини билмакни айтувур. Мол қадрини билувчи кишилар ўринсиз ерга бир тийин сарф қилмас, ўрни келганда сўмни аямас... Иқтисодга рия қилган кишилар ҳамма вақт тинч ва роҳатда яшарлар. Сўзнинг қисқаси, илм ва маърифат ила баробар иқтисод, инсоф, туганмас савий, битмас гайрат лозимдур”.

Гарчанд, бу фикрлар бундан юз йилдан аввалроқ битилган бўлишига қарамай, бугунги кун учун ҳам долзарб ва аҳамиятли. Замонавий иқтисодий эса шунчалик кенг қамров ва шиддат билан ривожланишга, бу қоғоз, олтин, кумуш ва бошқа виситалар билан ўлчанадиган анъанавий бозор қийматлари ўрнини илгор технология ва инновацияларга асосланган электрон пуллар эгаллаб бораётганида ҳам яққол кўзга ташланади.

Ҳозирги вақтда юқори тараққиётга эришиш учун рақамли билимлар, замонавий ахборот технологияларини эгаллашимиз зарур ва шарт. Бу бизга юқалишнинг энг қисқа йўлидан бориш имкониятини беради. Рақамли технологиялар махсулот ва хизматлар сифатини оширади, ортқча харажатларни тежайди. Рақамли тизим ҳамма нарсага муҳралиди, хотирада сақлайди, керак пайтда маълумотларни тез тақдим этади.

— Аслида, ҳаммамиз аллақачон рақамли иқтисодий ичидаимиз, унинг қулайликларидан фойдаланиб келянимиз, — дейди Марказий банкнинг Тўлов тизимлари департаменти бош иқтисодчиси Шоира Раҳимжонова. — Масалан, ойликларимиз банк карталарига тушади, электрон тўлов орқали коммунал хизматлар, телефон, интернет ва бошқа махсулот ҳамда хизматларга тўлов қиламиз, электрон тарзда солиқ декларацияси топшираемиз, картадан-картага пул ўтказамиз, турли буюм ва таомларга буюртма берамиз ва ҳоказо. Шу боис, рақамли иқтисодийта фаол ўтиш айни куннинг энг устувор вазифаларидан бирига айланган.

Дунё тажрибасига назар

Дунёда XVII аср ўрталарига келиб, қимматбаҳо металлари қоғоз банкноталар сикчи чикарган бўлса, орадан уч юз йил ўтиб эса улар ўз ўрнини электрон пулларга бўшатиб бера бошлади.

Утган асрнинг 70-йиллари ўрталарида биринчи марта карта орқали нақд пулсиз транзакция, яъни жўнатма қилинади. Лекин бу электрон пул бўлмай, фақат банк тизими ичида узаро алмашув усули эди. Дастлабки электрон пул ўтказмаси 1994 йилда DigiCash тўлов тизими орқали америкалик олим-компьютерчи Давид Ли Чауннинг реал пулни виртуал валютага айлантириш ғояси асосида амалга оширилди. Аслида ушбу тарихий воқеа, биринчи навбатда, интернетнинг кенг қамров касб этиши ва виртуал пуллари сақлаш ҳамда коммуникация тизими сифатида майдонга чиқиш мақсудидир.

Тадқиқотчилар фикрича, АҚШда 100 долларлик битта купюрани чикаришга атиги 14 цент харажат кетади. Ярим аср олдин пул қиймати олтин билан мустақамланган бўлса, бугунги кунга келиб, Марказий банклар активлари билан таъминланган. Нақдсиз пул билан боғлиқ ҳар бир транзакция бевосита бирор молия муассасаси орқали амалга оширилади. Арағи компанияси экспертларининг қайд этишича, айни кезде жаҳонда туртта пул тури ҳукмронлик қилапти: нақд, нақдсиз, электрон ва криптовалюталар. Ҳозирга келиб, Ер юзи аҳолисининг 30 фоизидан камроғи нақд банкноталардан, қолган қисми электрон пуллardan фойдаланмоқда. Бу қўрсаткич ривожланган мамлакатларда ўртача 10 фоизни, жумладан, Швецияда бир фоиздан ҳам камроқни ташкил этади.

Ҳуқуқий асослар

Мамлакатимизда кейинги йилларда электрон тижорат ривожланиши, турли тўлов хизматларини етказиб берувчилар ўртасида рақобат муҳити шаклланиши ва кучайиши чакана тўловлар бўйича транзакцион харажатлар қисқартирилиши, шунингдек, тўлов қилишда молиявий институтларнинг воситачилигини талаб этмайдиган инновацион ҳамда жозибдор воситалар жорий этилишини тақозо этмоқда. Электрон пуллар ана шундай тизимлардан бири сифатида қундалик ҳаётимизга жадал кириб борапти.

Қонунчиликка қўра, электрон пуллар мазкур пул эмитентининг электрон шаклда сақланадиган ҳамда ушбу тизимда тўлов воситаси сифатида қабул қилинадиган шартсиз ва чакириб олинмайдиган пул мажбуриятлари ҳисобланади. Бошқача айтганда, электрон пуллар тўлов воситаси бўлиб, эмитентнинг мажбуриятларидир.

2019 йилда “Тўловлар ва тўлов тизимлари тўғрисида”ги қонун қабул қилиниши электрон пуллар муомаласини, жумладан, бундай пуллари чикариш, фойдаланиш ва уларни қоплаш бўйича амалга ошириладиган фаолиятнинг ҳуқуқий асосини яратиб берди. Ушбу қонун асосида Марказий банк Ўзбекистон Республикаси ҳудудида электрон пуллар чикарилиши ва муомалалар бўлиши қондаларини ишлаб чиқди. Мазкур тартиб Адлия вазирлиғи томонидан 2020 йил 29 апрелда давлат рўйхатидан ўтказилди.

— Хужжат жаҳон тажрибасига таянган ҳолда, электрон пуллар тизими фаолиятини ташкил этиш, улар муомаласи, мазкур тизимда хатарларни бошқариш ҳамда хавфсизлигини таъминлаш

ЁХУД БИТКОИННИ “ҚАЗИБ ОЛИШ” ОЛТИН ИШЛАБ ЧИҚАРИШДАН ҲАМ ҚИММАТГА ТУШАДИМИ?

Мамлакатимизда 2021 йилда ушбу тизим орқали амалга оширилган транзакциялар сони ўтган йилдагига нисбатан 4,4 баробар ошиб, 6,5 миллион донага етди, улар ҳажми эса 8 баробар ўсиб, 170,7 миллиард сўмни ташкил этди.

мақсадида ишлаб чиқилган, — дейди Шоира Раҳимжонова. — Унда ушбу тизимга оид асосий тушунчалар, шу жумладан, “айирбошлаш операцияси”, “бир ва кўп эмитентли электрон пуллар тизими”, “олдиндан тўланган карта”, “электрон пуллар тизимнинг агенти”, “электрон ҳамён” ва соҳага оид бошқа терминларга батафсил тушунтириш берилган.

Қонда қўра, эмитент, оператор, электрон пуллар тизимнинг агенти, электрон пуллар эгаси, шунингдек, эмитент билан шартнома тузган банклар, тўлов ташкилотлари, яъни тартибдаги тадбиркорлар ва юридик шахслар электрон пуллар тизимнинг субъектлари сирасига кириди. Бунда унинг ишлашини таъминлайдиган банк ёки тегишли лицензияга эга бўлган тўлов ташкилоти мазкур тизим оператори бўлиши мумкин. Эмитент ёки эмитент бўлмаган бошқа банк оператор билан тузилган шартнома асосида электрон пуллар тизимнинг ҳисоб-китоб банки сифатида фаолият қўрсата олади.

Эмитент ўз фаолиятини бошлаши учун, энг аввало, электрон пуллари чикариш ва реализация қилиши тўғрисида Марказий банкка белгиланган шаклдаги хабарнома, унга илова сифатида оператор билан имзоланган шартнома ҳамда тизим субъектлари билан тузилладиган келишув ҳужжатлари намуналарини юбориши зарур. Мамлакатимиз ҳудудида реализация қилинган товарлар, ишлар ва хизматлар учун тўловларни амалга оширишда фақат республикаимизда чикарилган миллий валютадаги электрон пуллар қабул қилиниши белгиланган.

Жўнатмалар ҳажми 4,4 баробар ўсди

2020 йил 16 июнда “BRIO GROUP” тўлов ташкилотининг OSN электрон пул тизими Марказий банк электрон пуллар тизими реестрига киритилди. Масъулият чекланган жамият бунга қадар уч йил давомида OSN тўлов тизими ва электрон ҳамён устида иш олиб борди.

— “Тўловлар ва тўлов тизимлари тўғрисида”ги қонун кучга кириши ва Марказий банк томонидан Ўзбекистон Республикаси ҳудудида электрон пул чикариш ва муомаласи қондалари ишлаб чиқиши мазкур тарихий воқеанинг шаклланишига ўз хиссасини қўшди, — дейди “BRIO GROUP” МЧЖ раҳбари Фарход Маҳмудов. — Ўзбекистонда биринчилардан бўлиб жорий этилган OSN электрон ҳамёни фойдаланувчиларга тўловлар ва ўтказмаларни амалга ошириш географиясини осонлик билан кенгайтириш, шу билан бирга, ўз пуллари электрон пуллар тизимининг энг паст комиссияларида тежаб қолиш имконини бермоқда. Янги тизим ёрдамида мобил алоқа, интернет, коммунал хизматлар, онлайн ўйинлар учун тўловни амалга ошириш имконияти мавжуд.

OSN электрон пули қабул қилишга нафақат глобал, балки миллий сервисларга ҳам улган. Бу эса электрон пулни нафақат онлайн тарзда тўлашга, балки кафе,

ресторан ва дўконлар эгаларига нақдсиз тўловларни қабул қилишга ҳам имкон яратмоқда. Хусусан, 2021 йилнинг ўзига 23 миллиард сўмлик қарийб 641 миллион транзакция электрон пуллар орқали амалга оширилди.

Марказий банк тўлов хизматлари бозорига янги иштирокчилар кириб келиши таъминлаш орқали рақобатни кучайтиришга катта эътибор қаратиб келмоқда. Шу мақсадда 2020-2021 йилларда Марказий банк 35 дан ортқ юридик шахсга (Click, Oson, Payme ва ҳ.к.) тўлов

сақлайдиган ҳамда интернетдаги харидлар ва хизматлар учун ҳақ тўлаш, хатто пулни банк ҳисобварағига ёки банк картасига ўтказиш ёки нақд пул олиш имконини берувчи дастурий техник қурилма. Унинг ишлаш тамойили банк картасига ўхшайди. Электрон ҳамёни тижорат банкларидан нақд пул билан банк карталари (VISA, MasterCard, UzCard, Humo) ёрдамида осонлик билан тўлдириш ва дунёнинг ишталган жойида у орқали тўловларни амалга ошириш мумкин. Тўловлар бўйича чекловлар деярли мавжуд эмас.

Мамлакатимизда электрон ҳамён эгалари томонидан ўтказилган транзакцияларнинг 94 фоизи тадбиркорлик субъектлари, қолган қисми жисмоний шахслар ҳиссасига тўғри келади.

Дунёда мобил қурилмалардаги электрон ҳамёнлар орқали тўловлар илп сайин оммалашиб бормоқда. Juniper Research маълумотларига қараганда, 2020 йил бошида 2,2 миллиард аҳоли тўлов қилиш ёки пул юбориш учун электрон ҳамёнлардан фойдаланган. Унинг учдан икки қисми Осиё — Тинч океани ҳудуди улушига тўғри келади.

ҳуқуқий тартибга солиб келинади. Бу ҳужжатларга биноан, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Лойиҳа бошқаруви миллий агентлиги ваколатли орган ҳисобланади.

2020 йил охирида Марказий Осиёда биринчи криптобиржа Ўзбекистонда рўйхатга олинди ва Корея Республикасининг “KobeaGroup” компанияси ана шундай фаолиятни амалга ошириш учун дастлабки лицензия эгаси бўлди. UZNEX номи остида иш юротади. Мазкур бозорда миллий валюта, кредит карталари амал қилади.

Ўзбекистон криптобиржаларида сотиладиган барча токенлар мулкий таъминотга эга бўлиши керак. Бундай таъминотга эга бўлмаган токенларни чикариш ва жойлаштириш тақиқланади.

— Нақд валютасиз жамият қуриш йўлида мамлакатлар ўртасида ўзига хос мусобақа авж олиб бормоқда, — дейди иқтисод фанлари доктори, профессор Нодир Жумаев. — Бу бир томондан, тезкор, сарф-харажатлари паст транзакцияларни амалга ошириш имконини берса, бошқа томондан, анонимлик ва мураккаблиги ҳисобига ноқонуний фаолиятни молиялаштиришда иштирок этиш хавфини кучайтирмоқда.

Криптовалюталар яратилиши, майнинг жараёни жуда кўп электр энергиясини талаб этади ва бу жараёнинг энергия сифими борган сари ортқ боради. Бошқача айтганда, биткоинни “қазиб олиш” олтинни қазиб олишдан ҳам қимматга тушиши мумкин.

Кембридж университети олимларининг ҳисоб-китобига қўра, ҳозирги пайтда биткоин майнинг учун дунё бўйича йилига 121,36 тераватт-соат электр қуввати сарфланапти. Бу Аргентина (121 ТВт. с.), Нидерландия (108,8 ТВт. с.), Бирлашган Араб Амирликлари (113,2 ТВт. с.) ёки Норвегия (121 ТВт. с.) нинг йиллик электр энергия истеъмоли билан тенг туради. Бугунги кунда биткоинни “қазиб олишга” жаҳонда ҳосил қилинаётган электр энергиянинг атиги 0,56 фоизи сарф қилинаётган бўлса, бироқ бу миқдор криптовалютага эҳтиёжнинг жадал ортқи ҳисобига йил сайин ўсиб бормоқда.

Яна бир томондан, санаот 4,0 инқилобига ўтиш жараёни ривожланган давлатларда юқори тус оляпти ва янги даврда анъанавий пул ҳамда тўлов тизимлари самара бермай кўяди. Бунинг натижасида молиявий воситачиларсиз, тезкор, ишончли, шаффоф тўловларни кафолатлайдиган блокчейнга асосланган мутлақо янги тўлов тизимига эҳтиёж ортади.

Хулоса қилсак...

Электрон пул бугунги кунда глобал иқтисодийнинг олдинга йўналирувчи дастаги ва рақамли тижоратнинг “юртаги”га айланган. Чунки бу тизим ҳисоб-китобларни амалга оширишда замонавий ахборот технологиялари ва инновацион ечимларга асосланган ҳолда тўловларни тезкор ва қулай бажариш имконини беради. Рақамли трансформация шароитида автоматлаштириш жараёнига кучайиши, сунъий интеллект, улкан маълумотлар билан ишлайдиган таҳлилчи тизимлар, роботлардан фойдаланиш қўлими ортқи меҳнат ресурслари учун ўринбосар бўлиб хизмат қилади. Натижада бизнес юришти шароитлари тақомиллашиб, самарадорлик ортади.

Криптовалюта, блокчейн, майнинг ва бошқа тизимлар

Электрон пул ҳақида гап борганда, албатта, криптовалюталарга тўхталиб ўтиш жоиз. Жаҳон банки мутахассисларининг аниқлашича, юқори тезликдаги интернетдан фойдаланувчилар сонининг 10 фоиз ўсиши ялпи ички махсулотнинг йиллик ўсишини 1,4 фоизгача ошириши мумкин. Бугунги кунда дунё криптобозори тахминан 1,7 триллион долларни ташкил қилади.

— Блокчейн бир вақтнинг ўзига интернет орқали улган бир қанча компьютерларда сақланадиган маълумотлар базасидир, — дейди техника фанлари доктори, профессор Равайн Аюпов. — Ҳозир унда, асосан, криптовалюта жўнатмалари учун фойдаланилмоқда. Кейинги пайтда у жаҳоннинг бир қанча мамлакатларида, жумладан, Ўзбекистонда ҳам қўллаб соҳаларда фаол жорий этилмоқда. Масалан, ер кадастрини юришти, тиббиётда маълумотларни сақлаш, давлат интерактив хизматларини ташкил қилиш ва ҳоказо.

Блокчейннинг афзаллиги унинг шаффоф, тезкор, соддалиги ва қийматлиги. Сиз криптовалюта ёки бирор

ташкilotи ҳамда Миллий банклараро процессинг маркази, Ягона умумреспублика процессинг маркази ва “Қулай пул” масъулият чекланган жамиятига тўлов тизими оператори фаолиятини амалга ошириш ҳуқуқини берувчи тегишли лицензиялар тақдим этилди.

2022 йил 1 январь ҳолатига Марказий банк реестрига 10 та электрон пул тизими киритилган бўлиб, уларда очилган электрон ҳамёнлар сони 5 миллионга етди. Тизим орқали амалга оширилган транзакциялар сони 2020 йилдагига нисбатан 4,4 баравар ошиб, 6,5 миллионга, ҳажми эса 8 баравар ўсиб, 170,7 миллиард сўмни ташкил этди.

— Электрон пулнинг асосий афзалликларидан бири банк ҳисобварағини оқмасдан туриб, тўловларни амалга ошириш имконияти мавжудлигидир, — дейди Шоира Раҳимжонова. — Шунингдек, тўловлар қилиш пайтида воситачилик ҳақи бошқа тўлов воситаларига қараганда арзон. Айни пайтда ундан фойдаланиб, хорижий валютада эмиссия қилинган электрон пуллари айирбошлаш имконияти ҳам мавжуд.

Электрон пул тушган кун давомида, агар тадбиркорлик субъекти ва эмитент ўртасида тузилган шартномада бошқа муддат назарда тутилмаган бўлса, эмитент нақд пулсиз шаклда сўмга айлантириш орқали уларни “қоплайди”. Ушбу операция натижасида ҳўжалик юритувчи субъект (яъки тартибдаги тадбиркор ёки юридик шахс) ҳисобварағига унинг номи нақд қиймати тенг бўлган миллий валютадаги маблағ келиб тушади.

Электрон ҳамён нима учун керак?

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида электрон пуллари чикарилиши ва муомалалар бўлиши қондаларида бу саволга аниқ-равшан жавоб берилган. Яъни электрон ҳамён — электрон пуллари

маълумотни блокчейн орқали жўнатган бўлсангиз, бундай ўтказма ҳақида маълумотни ўзгартириш ёки қалбақлаштиришнинг умуман имкони йўқ. Агар сиз пул ёки маълумотни блокчейнда сақласангиз, ушбу қайдлар ҳеч қачон йўқолиб қолмайди ёки сохталаштирилмайди.

Давлатимиз раҳбарининг 2018 йил 3 июлдаги “Ўзбекистон Республикасида рақамли иқтисодийни ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ва 2018 йил 2 сентябрдаги “Ўзбекистон Республикасида крипто-биржалар фаолиятини ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарорларида белгиланган меъёрлар асосида мамлакатимизда криптоактивлар айланмаси соҳасида фаолият

Тараққиёт стратегиясида рақамли иқтисодийни ривожлантириш асосий “драйвер” сифатида белгиланиб, унинг ҳажмини камда 2,5 баравар ошириши таъминлаш, 2026 йил якунига қадар иқтисодийнинг реал сектори, молия ва банк соҳаларида ишлаб чиқариш ва операция жараёнлари рақамлаштириш даражасини 70 фоизга етказиш кўзда тутилган. Дастурий махсулотлар индустрияси ҳажмини 5 баравар, улар экспортини эса 10 баравар ошириш ва 500 миллион АҚШ долларига етказиш режалаштирилган. Табиийки, бу мақсадларга эришишда электрон пуллар тизимини ривожлантириш муҳим ўрин тутди.

Абдурауф ҚОРЖОВОВ,
иқтисодий шарҳловчи

ИЛГОР ТАЖРИБА

Чет тили, айниқса, инглиз тилини пухта ўзлаштириш ҳар бир соҳа вакили учун жуда муҳим. Айниқса, ўз илм ва салоҳиятини глобал миқёсда намойиш этиш ниятидаги тадқиқотчи учун тил билиш сув ва ҳаводек зарур бўлса, билмаслик катта тўсиқдир.

“ENGLISH FOR SCIENCE”

ЎЗБЕКИСТОН ОЛИМЛАРИНИНГ ИЛМИЙ ИЗЛАНИШЛАРИНИ ДУНЁГА ТАНИТАДИ

Тўғри, бугун турли тилларни “сув қилиб ичириб қўядиган” ўқув марказлари кўп. Аммо уларнинг аксарияти бошланғич билим ёки IELTS ўқув курсларидан иборат. Айнан илмий тадқиқот эгаларининг билим кўникмасини оширишга қаратилган “Академик” ўқув дастурлари эса мавжуд эмас.

Бундан ташқари, олимларимиз 183 та халқаро конференцияда иштирок этди. 1 ноябрдан 20 декабргача давом этган учинчи босқичда эса тадқиқотчилар ўзларининг илмий ишланмаларини тижоратлаштириш бўйича 100 та халқаро грант дастурларига ариза топшириш билан машғул бўлди.

нуфузли халқаро конференциясида қатнашдим. Айни пайтда “Функционал кўшимчалар билан бойитилган парҳезли майонез рецептурасини шакллантириш” мавзусида илмий изланишлар олиб бораётган. Шу илмий ишим доирасида бир халқаро грантга ҳужжатларимни топширдим. Ҳозир унинг натижасини кутяман.

ЎЗБЕК ОЛИМЛАРИНИНГ ТАДҚИҚОТЛАРИНИ ЖАҲОНГА ТАНИТИШ ВАҚТИ КЕЛДИ

— “English for science” дастури инглиз тилида чоп этиладиган нуфузли журналларга илмий мақолалар тайёрлашда олимларимизга янги ёндашувни ўргатди. — дейди Мирзо Улугбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети Биология факультети 3-босқич таянч докторанти Жаҳонгир Алимов. — Шахсан ўзим дастур доирасида адабиётлар рўйхати шакллантиришда Mendeley, Zotero дастурлари орқали ишлашни билиб олдим. Бундан ташқари, ўзимнинг илмий соҳам ва илмий изланишларимга оид булган нуфузли журналлардан мақолаларни ўқиб ўрганиб, улар асосида шарҳ мақола (review paper) ёзиш ҳамда мақолаларни талаб доирасида расмийлаштириш ҳақида билимларга эга бўлдим. Улаштирган билимларим асосида олиб бораётган илмий изланишларим натижаларини ўзда акс эттирган 1 та халқаро нуфузли журналда, 1 та “ЎЗМУ хабарлари” журналинда илмий мақола, 3 та халқаро, 3 та республика конференциясида тезис чоп эттирдим. Яна бир ютуқларимдан бири, Жаҳон банкининг “Ўзбекистон миллий инновацион тизимини модернизация қилиш” (MUNIS) лойиҳаси доирасидаги танлов ҳамда Америка Консуллиги томонидан эълон қилинган UniCEN дастури доирасида топширилган лойиҳаларда иштирокчи сифатида қатнашдим. Албатта, бу фаолиятда инглиз тилини мукамал билиш ва илмий мақолаларни шакллантириш, тадқиқотларимизни халқаро даражадаги кенг жамоатчиликка танитишда муҳим восита бўлиб хизмат қилади.

КЕЛГУСИДА ХОРИЖДА ПРОФЕССОРЛАР ЖАЛБ ҚИЛИШ РЕЖАЛАШТИРИЛГАН

Яқунланган тўққиз ойлик дастур тадқиқотчи олимлар учун нақадар муҳим-

“42 ЁШИМДА ИНГЛИЗ ТИЛИДА МАҚОЛА ЁЗИШНИ ЎРГАНДИМ!”

— Кўп йиллар давомида илмий изланишлар билан шуғуллансам-да, ҳақиқатда чет элдаги танилган илмий базаларга кирувчи журналларда мақолаларни сон кам эди, — дейди Республика ихтисослаштирилган эндокринология илмий-амалий тиббиёт маркази диабетология илмий бўлими катта илмий ходими Феруза Тоҳирова. — Бунга сабаб илмий изланишлар натижасини халқаро даражада тақдим қилиш ҳақидаги билимим етарли эмаслиги эди. “English for Science” лойиҳаси доирасида айнан шу кўникмаларга эга бўлдим. Лойиҳа якунида илмий мақола ёзиб, АҚШнинг нуфузли журналига юбордим, кўни кеча мақола техник редакциядан ўтгани ва тақризга берилгани ҳақида хабар олдим.

Илмий изланишлар ўтказиш ва уларнинг натижаларини олий даражада таҳлил қилиши олимлар ёшлигидан, илмий соҳадаги илк қадамларидан ўрганиши лозим. Биздан олдинги авлод даврида чет эл билан мулоқот ҳозирги даражадагидек кенг қўлланма эмас эди. Мен 42 ёшимда бундай имкониятни кўлга киритдим, чунки авваллари бундай амалий ёрдам йўқ эди.

Айнан шу муаммоларни ҳал қилиш мақсадида Инновацион ривожланиш вазирлиги ташаббуси билан Илмий-техник ахборот маркази томонидан “English for science” лойиҳаси асосида ўзбекистонлик тадқиқотчи олимлар учун инглиз тилини академик даражада мукамал эгаллашга қаратилган бепул ўқув дастури йўлга қўйилган эди. Ушбу лойиҳа 9 ойлик дастур асосида учта асосий босқични қамраб олган ҳолда амалга оширилди. Бунда 200 нафардан ортиқ тадқиқотчи олимлар физика ва математика, тиббиёт, биология, геология, АКТ ва ижтимоий йўналишларда умумий инглиз тили (General English), академик инглиз тили (Academic writing) ҳамда грант ва малака ошириш (Grants and Scholarships) босқичларида билим ва кўникмаларга эга бўлди.

ЛОЙИХАНИНГ БОШҚА ҲЎҚУВ КУРСЛАРИДАН ҚАНДАЙ ФАРҚИ БОР?

— Аввало, лойиҳанинг асосини ташкил қилувчи мақсуд ўқув дастури ишлаб чиқилди, — дейди вазирликнинг Илмий-техник ахборот маркази бўлим бошлиғи, The London College of IT and Commerce коллежи собиқ ўқитувчиси Нуруллаҳон Назруллаев. — Унинг ўзига хослиги аъёнанавий усуллардан бутунлай фарқ қилади. Дастур айнан Европа ва АҚШ стандартига хос бўлган Америка психологлар ассоциацияси (APA) ва CMC — Chicago Manual Style асосида ишлаб чиқилди.

Ушбу услуб Ғарбда академик иш юритишнинг кенг тарқалган шакли ҳисобланиб, илмий мақолани ёзиш бўйича кўрсатмалар, шунингдек, иқтибослар, терминология, статистик таҳлиллар ва жадаллар ҳамда унинг тузилишини ўз ичига олади.

НАТИЖАЛАР ҚАНДАЙ БЎЛДИ?

Биринчи босқич 2021 йил 1 апрелдан 30 июнга қадар давом этди, бунда иштирокчилар ҳафтасига 2 мартаба 80 дақиқадан ўқув машғулотларига жалб қилинди ва ўзлаштирилган материаллар асосида оралиқ имтиҳонларини топширди. Имтиҳон жараёни 2 ҳафта давом этди, ўқувчиларнинг инглиз тилида ёзиш, эшитиш, ўқиб тушуниш ҳамда гапириш кўникмалари синовдан ўтказилди.

2 июль ва 30 октябрь оралиғида бўлиб ўтган иккинчи босқичда иштирокчилар маърузалардан ташқари кўшимча равишда консултив амалий машғулотларда қатнашиб, илмий мақолалар тайёрлаш бўйича кичик гуруҳларда шуғулланди. — Айтиш жоизки, мақолаларни тайёрлаш ва унга муносиб журналларни танлаб олиш масъулияти жараён бўлганлиги сабабли иштирокчилар ушбу босқичда фаол қатнашган ҳолда, сезиларли ижобий натижаларни кўлга киритди, — дейди Нуруллаҳон Назруллаев. — 2021 йилнинг декабрь ҳолатига қўра, иштирокчилар томонидан инглиз тилида жами 229 дан ортиқ мақола, шундан 120 таси Scopus, Web of Science базаларидаги журналларда нашр қилинган.

БУ ЛОЙИХАДА ИШТИРОК ЭТГАНИМДАН ЖУДА МАМНУНМАН, ЛОЙИХА ТАШКИЛЧИЛАРИ ВА УСТУЗЛАРДАН ЧИН ДИЛДАН МИННАТДОРМАН!

ХОРИЖИЙ “ЙИРТҚИЧ” НАШРЛАРГА АЛДАНМАНГ!

— Бугунги кунда кўпчилик олимлар турли қалбаки хориж журналларига алдиниб қолмоқда, — дейди Тошкент кимё-технология институти 3-босқич таянч докторанти Шаҳноза Ғойилова. — Мен бу лойиҳа орқали Scopus базасига кирувчи халқаро журналларни саралаш ва уларга юқори даражали мақолаларни тайёрлашни ўргандим. Наҳайқат битта мақолам чоп этилди. Бундан ташқари, “Ер ва атроф-муҳит муаммолари”

лиги нафақат ўзлари томондан, балки улар фаолият юритаётган ташкилот раҳбарияти томонидан ҳам қўллаб-қувватланиб, 2022 йилда янада кенг камровли амалга ошириш истаги билдирилмоқда. Лойиҳа ташкилчиларининг келажақда “English for science” дастури республикамизнинг барча вилоятларида йўлга қўйиб, кўшимча тарзда АҚШ элчихонаси томонидан ташкил қилинган “English Language Specialist program” лойиҳаси доирасида АҚШ профессор-ўқитувчилари билан ҳамкорликда мунтазам тренинг-машғулотлар йўлга қўйилиши ҳам режалаштирилмоқда.

Соҳиба МУЛЛАЕВА, “Янги Ўзбекистон” муҳбири

ЎЗМА МАНБАЛАР — БЕБАҲО БОЙЛИК

МАДАНИЙ МЕРОС

Баҳром АБДУҲАЛИМОВ, Ўзбекистон Фанлар академияси вице-президенти, тарих фанлари доктори, профессор

Мамлакатимизда қадимий ёзма манбаларни сақлаш, тадқиқ ва тарғиб қилиш тизимини янада такомиллаштиришга устувор йўналишлардан бири сифатида катта эътибор қаратиб келинмоқда. Жумладан, Президентимизнинг 2022 йил 10 февралдаги “Қадимий ёзма манбаларни сақлаш ва тадқиқ этиш тизимини такомиллаштиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги қарори бу борада муҳим қадам бўлди.

Қарорда Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Ислом цивилизацияси маркази, Фанлар академиясининг Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик институти қадимий ёзма манбаларни марказлашган ҳолда сақлаш, тадқиқ этиш, уларнинг ҳолатини доимий мониторинг қилиш бўйича масъул давлат муассасалари этиб белгиланган. Шунингдек, бу ташкилотлар қадимий ёзма манбалар давлат реестрини шакллантириш ва давлат тасарруфидоги музейлар, кутубхоналар ва архив фондлари фаолиятига интеграция қилиш, қадимий ёзма манбаларни босқичма-босқич рақамлаштириш нодир манбалар ҳисобини юротади, йўқолишининг олдини олади.

Айни пайтда ёзма манбалар ва ҳужжатларни рақамлаштириб, асл нусхалари билан бирга келгуси авлодга етказиш имконияти пайдо бўлади.

Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик институти томонидан Фарғона водийси, Самарқанд, Бухоро, Хоразм, Тошкент, Сирдарё, Жиззах вилоятлари ва Қорақалпоғистонга уюштирилган археологик экспедициялар натижасида 80 та ташкилотда араб имлосидаги 43081 та қўлёзма, 70323 та босма китоб ва 42870 та тарихий ҳужжат сақланаётгани аниқланди ва уларнинг ҳолати бирламчи мониторинг қилинди. Мазкур бор эса бу борадаги ишларни ниҳоясига етказиш имконини беради.

Қадимий ёзма манбаларни консервация ва реставрация қилиш лабораториясини яратиш, уни замонавий техник жиҳозлар, бутловчи материаллар ва малакали кадрлар билан таъминлаш вазифаси қўйилган. Камолдин Бехзод номидаги Миллий рассомлик ва дизайн институти билан биргаликда қадимий ёзма манбаларнинг консервацияси ва реставрацияси билан шуғулланаётган

соҳа ходимларининг касбий салоҳияти ва малакасини ошириш ҳамда бу борада мунтазам равишда бақалар ва магистрлар тайёрлаш кўзда тутилмоқда.

Бундан ташқари, матншунослик ва адабий манбашунослик таълим йўналиши ҳамда мутахассислиги бўйича бакалаврият ва магистратура босқичлари учун зарур квоталар доимий ажратилади. Матншунослик ва адабий манбашунослик, филология ва тилларни ўқитиш (мумтоз филология) таълим йўналишлари ҳамда мутахассисликлари бўйича

талабаларнинг ўқув жараёни, амалиёти, диплом иши ва магистрик диссертациялари ҳимоялари Шарқшунослик институти, Ислом цивилизацияси маркази, Алишер Навоий номидаги Давлат адабиёт музейи ва бошқа қўлёзма фондларида соҳанинг етуқ мутахассислари, олимлар иштирокида ўтказилади. Бу талабаларнинг касбий тайёрлик даражаси, билим ва кўникмалари ошишига кўмаклашади. Шунингдек, Ўзбекистон халқаро ислом академияси матншунослик ва адабий манбашунослик таълим йўналиши бўйича таянч олий таълим муассасаси ҳисобланиши белгиланган.

Бир сўз билан айтганда, қарорда юқори малакали етуқ кадрлар тайёрлашнинг барча босқичи қамраб олинган. Дарҳақиқат, қўлёзмаларни асраб-авайлаш, уларни тадқиқ этиш ва келгуси авлодга яхши ҳолатда етказишда малакали кадрларга эҳтиёж катта.

Ушбу қарорнинг ўзига хос жиҳатларидан бири шундаки, унда илк бор мамлакатимиз ҳудудида яшаб ўтган буюқ аллома ва мутафаккирларнинг илмий меросини аҳоли, айниқса, ёшлар орасида янада оммалаштириш, улар тўғрисидаги маълумотларни замонавий усуллар орқали жамоатчиликка етказиш, шунингдек, мазкур йўналишда олиб

цивилизацияси маркази, Ўзбекистон халқаро ислом академияси ЮНЕСКО, Таълим, фан ва маданият масалалари бўйича Ислом олами ташкилоти (ICESCO), Ислом тарихи, маданияти

ва санъатини тадқиқ этиш маркази (IRCICA) каби нуфузли халқаро ташкилотлар ва илмий-тадқиқот муассасалари билан ҳамкорликда аъёнанавий тарзда қадимий ёзма манбаларни муҳофаза қилиш ва тадқиқ этишнинг долзарб масалаларига бағишланган халқаро конференцияни ташкил этиши алоҳида қайд этилган.

Шу ўринда айтиш жоизки, Шарқшунослик институти томонидан қадимий ёзма манбаларни муҳофаза қилиш ва тадқиқ этишнинг долзарб масалаларига бағишланган бундай халқаро анжуманлар мунтазам ташкил этиб келинмоқда. Ана шундай анжуманлардан бири ўтган йили ўтказилган эди. Бу анжуман илмий академик даражани кўтаришга восита бўлди.

Анжуманда Ўзбекистон ва дунёнинг турли мамлакатларидан 120 нафар тадқиқотчи иштирок этди. Конференцияга тақдим қилинган материаллар “Ўзбекистонда ислом маданияти, тарихи ва санъатини ўрганишнинг янги истиқболлари. New Perspectives for the Study of Islamic Culture, History and Art in Uzbekistan” номи алоҳида тўпламда нашр этилди. Илгари бундай халқаро конференциялар муайян бир институтининг ташаббуси ва савъ-ҳаракати билан амалга оширилган бўлса, энди ушбу қарор бундай халқаро анжуманларни ўтказиш ва юртимиздаги ихтисослашган ташкилотларнинг фаолиятини мувофиқлаштириш учун ишончли ҳуқуқий манба бўлиб хизмат қилади.

Қарорнинг алоҳида эътиборга молик жиҳатларидан бири, унда Ислом цивилизацияси маркази Фанлар академияси ва Ташқи ишлар вазирлиги билан биргаликда 2022 йил якунига қадар Марказий Осиё минтақаси доирасида қадимий ёзма манбаларни сақлаш ва тадқиқ этиш соҳасида қўшни давлатлар билан ҳамкорликни йўлга қўйиш борасида тақдирлар тақдир қилиши хусусида сўз боради. Шубҳасиз, бу Марказий Осиёдаги давлатларнинг илмий муассасалари ўртасида ҳамкорликни қайта тиклашга ва бундан-да ривожлантиришга кенг йўл очади.

Хулоса қилиб айтганда, ушбу қарорда белгиланган мақсад ва вазифалар, энг аввало, қадимий ёзма манбаларни марказлашган ҳолда сақлаш ва тадқиқ этишга ҳамда уларнинг давлат реестрини тузишга, қолаверса, шу соҳа билан шуғулланадиган Ислом цивилизацияси маркази, Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик институти, Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Имом Бухорий халқаро тадқиқотлар маркази каби қатор ташкилотларнинг фаолиятини мувофиқлаштириш, уларни ягона мақсад сари йўналтиришга хизмат қилади. Энг муҳими, қўлёзмаларни беамалол ўқиб, тадқиқ қила оладиган ва таъмирлаб, уларга қайта ҳаёт бахш эта оладиган юқори малакали мутахассислар тайёрлашнинг ахлит тизимини яратишга асос бўлади.

Бу эса, шубҳасиз, Президентимизнинг 2022 йил 28 январдаги “2022–2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегияси тўғрисида”ги фармонни ижросини таъминлашга ва Ўзбекистон Республикаси стратегик ривожланишининг бешта устувор йўналишини доирасида олиб бораётган ислохотларни изчил амалга оширишга қўлай замин яратади.

БУГУННИНГ ГАПИ

Алишер ЭГАМБЕРДИЕВ,
ФА Тарих институти кичик илмий ходими

Инсон қадрини, эркинлиги, бахт-саодати, тенг ҳуқуқлилиги ҳақидаги ғоя ва қарашлар улуғ аждодларимиз тафаккурда асрлар оша барқ уриб келган. Бугун Янги Ўзбекистонда Президент Шавкат Мирзиёев раҳбарлигида бу ғоялар чинакам воқеликка айланмоқда. Ўтган қисқа вақт ичида инсон тақдири, қадрини, халқ манфаатлари давлат сиёсати даражасига кўтарилди. Юртимизда 2022 йилнинг Инсон қадрини улуғлаш ва фаол маҳалла йили деб эълон қилингани ҳам мазкур халқчил сиёсатнинг жадал давом эттирилишини аниқлатади.

мулкнинг султони дунёда энг қимматли нарса инсондир, деган фикрни олға сурган. У инсон қадрини улуғлаш маъноси, мол-мулк ёки ижтимоий келиб чиқиши билан эмас, балки маънавий қиёфаси, ахлоқий сифатлари билан ўлчанади, деб билган. Бундан ташқари, Алишер Навоий эзгу ишлари, саховати, халққа бўлган улкан меҳр-муҳаббат туфайли кишилар кўнглидан жой олди. Давлатчилигимиз тарихидаги шайбонилар сулоласи вакилларидан бири бўлган Убайдуллахон ўз шеърларида инсонни ғанимат билиш, қадрлаш каби туйғуларни қаламга олган. Шу сулоланинг таниқли вакилларидан яна бири Абдуллахон II ҳам инсон қадрини улуғлаш ҳақида айтади. Эди. Тарихчи олим Ҳофиз Таниш Бухорийнинг "Абдуллонома" асарига айтилишича, Абдуллохон II "ҳар бир киши қадрини улуғлаш ҳақидаги рисола" номли асар ёзган. Шoir Мирзо Абдулқодир Бедил кишининг қадр-қиммати ва афзаллиги унинг меҳнатига, деб билган. Оғаҳийнинг фикрича, инсон қадрини улуғлаш "симу зарри" (олтин ва қумуши) билан эмас, балки илму ҳунари, ожизу бечораларга кўрсатадиган ҳиммати билан баҳоланади. Оғаҳий одамларни шундай фазилат соҳиб бўлишига даъват этган. Қўқон маликиси Нодирабегим ҳам инсоф ва адолатни, инсон қадрини улуғловчи асарлари билан ўз даврининг илгор кишилари қаторида қадам ташлаган.

XVII асрда яшаган хоразмлик аллома, адиб ва шоир Мухаммад Тумуртош "Инсон қадрини улуғлаш ҳақидаги рисола" номли асар ёзган. Шoir Мирзо Абдулқодир Бедил кишининг қадр-қиммати ва афзаллиги унинг меҳнатига, деб билган. Оғаҳийнинг фикрича, инсон қадрини улуғлаш "симу зарри" (олтин ва қумуши) билан эмас, балки илму ҳунари, ожизу бечораларга кўрсатадиган ҳиммати билан баҳоланади. Оғаҳий одамларни шундай фазилат соҳиб бўлишига даъват этган. Қўқон маликиси Нодирабегим ҳам инсоф ва адолатни, инсон қадрини улуғловчи асарлари билан ўз даврининг илгор кишилари қаторида қадам ташлаган.

Сўнги мустақиллик даврида Туркистон ахлига нисбатан инсон қадрини улуғлаш ҳақидаги ғоялар кўнглидан жой олган. Ушундан кўра инсон қадрини улуғлаш ҳақидаги ғоялар кўнглидан жой олган. Ушундан кўра инсон қадрини улуғлаш ҳақидаги ғоялар кўнглидан жой олган. Ушундан кўра инсон қадрини улуғлаш ҳақидаги ғоялар кўнглидан жой олган.

Ушундан кўра инсон қадрини улуғлаш ҳақидаги ғоялар кўнглидан жой олган. Ушундан кўра инсон қадрини улуғлаш ҳақидаги ғоялар кўнглидан жой олган. Ушундан кўра инсон қадрини улуғлаш ҳақидаги ғоялар кўнглидан жой олган. Ушундан кўра инсон қадрини улуғлаш ҳақидаги ғоялар кўнглидан жой олган.

Ушундан кўра инсон қадрини улуғлаш ҳақидаги ғоялар кўнглидан жой олган. Ушундан кўра инсон қадрини улуғлаш ҳақидаги ғоялар кўнглидан жой олган. Ушундан кўра инсон қадрини улуғлаш ҳақидаги ғоялар кўнглидан жой олган. Ушундан кўра инсон қадрини улуғлаш ҳақидаги ғоялар кўнглидан жой олган.

ХАЙРЛИ ТАШАББУС

ЭКСПРЕСС КУТУБХОНА

КИТОБХОНЛАРНИНГ ҲАМ ВАҚТИНИ, ҲАМ НАҚДИНИ ТЕЖАЯПТИ

Анчадан буюн янги китоб сотиб ололмай, бисотидагиларни такрор-такрор ўқийдиган кишиларга яхши бир китоб ҳада этсангиз, "Мен учун бундан ортиқ совға йўқ", деб қувониб кетади. Яқинда водийлик бир дугонама Аҳмад Яссавийнинг "Девони ҳикмат"ни бериб юборишимни илтимос қилди. Китобни топиб, нархидан икки баробар қимматга почта хизмати орқали жўнатдим. Бу каби ҳолатлар аввал ҳам кўп бўлган.

Тўғри, вилоятлар маркази, пойтахтдаги китоб дўконларининг имконияти анча кенг, кутубхоналар кўп. Чекка-чекка худудларда яшайдиган аҳоли эса ўзининг бу борадаги эҳтиёжини ҳақиқатан ҳам қондира олмайди. Шу маънода, мамлакатимизнинг 2022-2026 йилларга мўлжалланган Тараққиёт стратегиясида аҳоли ўрнатиладиган китобхона маданиятини оширишга доир устувор вазифаларни белгилангани бежиз эмас. Президентимиз ҳар бир қишлоққа ёки жойларда ўтказилаётган аҳоли вакиллари билан учрашувларида ҳам китоб ва китобхонлик, мўлола маданиятини ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратади.

Республика Маънавият ва маърифат маркази, унинг жойлардаги бўлимлари томонидан бу борада олиб борилаётган хайрли ишлар одамлар дунёқарашини ўзгариштириши билан аҳамиятли. Хусусан, маҳаллаларда ташкил этилаётган китоб ярмаркалари, китобхонлик маданиятини оширишга қаратилган тадбирлар китоб ҳеч бир замонда ўз аҳамиятини йўқотмаслигини исботлаяпти. Марказ ташаббуси асосида ҳаётга татбиқ этилаётган "Экспресс кутубхона" лойиҳаси эса китобхонларнинг ҳам вақти, ҳам нақдини тежаяпти. Кутубхона вазифасини ўтовчи ма-

соҳибни ўзи ўқиб бўлган ва янги китоблар жамланмасини яшаб турган маҳалла кутубхонасига тақдим этиши орқали одамларга маърифат улаштиришдек олижаноб мақсадларни кўзда тутиди. Шунингдек, мазкур лойиҳа ёрдамида ҳар бир маҳаллада китобхонлик маданиятини шакллантириш, одамларнинг маънавияти юксалишига ҳисса қўиши ва кутубхоналарни нодир адабиёт намуналари билан бойитишга эришилади.

"Экспресс кутубхона" да китоблар аҳоли эҳтиёжларини ўрганган ҳолда етказилади, асосан, янги нашлаб олинган китобларни тартибда китоб олинган аҳоли, меҳнат жамоалари ва уюшмаган ёшлар вакиллари бундай имкониятлар учун давлатимизга, ташкилотчиларга раҳмат айтишди. Кутубхона ходимлари томонидан "Мўлола — шифо воситаси", "Китоб — қалб кўзи"

Бунга олиб Сурхон воҳасида амалга оширилаётган маънавий-маърифий тадбирлар, китобхонлик билан боғлиқ лойиҳалар ҳам кўрсатиб турибди. Хусусан, Шуғрич туман маънавият ва маърифат ҳамда маҳалла ва оилани қўллаб-қувватлаш бўлимлари ҳамкорлигида "Болага китоб беринг" ширини остида "Дўстлик" маҳалласидаги оилалар фарзандларига бадиий китоб ва маърифий рисолалар топширилди. Ота-оналару ўқувчи-ёшларни бирдек хурсанд этаётган бу каби хайрли ишлар "Экспресс кутубхона" ташаббуси вилоятда кенг қўлч ёзаётганини тасдиқлайди.

Қўшни Қашқадарё вилоят ҳам эндиликда "Экспресс кутубхона" хизматидан фойдалана бошлади. "Маънавий ҳимоя" лойиҳаси доирасида дастлаб Шаҳрисабз туманининг "Оқдарё" МФИда бўлган "Экспресс кутубхона" тумандаги жами 57 та МФИга навбати билан кириб боради.

Бу замонавий, тезкор кутубхона мен каби қўллаб-қувватловчи орузларига етказиши мумкин, — дейди шаҳрисабзлик 13 ёшли Дурдона Мадиева. — Чунки ҳозир жуда кўп ёшлар "Китобхон" танловига қизиқиш қолган. Китоблар рўйхати кўп. Ота-оналар ҳаммасини ҳам сотиб олиб беролмайди. "Экспресс кутубхона" туфайли энди хоҳлаган китобимизни олиб ўқишимиз мумкин.

Туман маънавият ва маърифат бўлими раҳбари Шаҳло Тоғаевани айтишича, тезкор кутубхона, айниқса, уй бекалари, уюшмаган ёшлар, мактаб ўқувчиларида катта қизиқиш уйғотяпти.

Оддий одамлар орасида ҳам китоб ўқишга ҳавасмандлар жуда кўп экан, фақат турли омилилар сабаб китобдан йироқ бўлиб қолган. Имконият туфайли шундай одамларнинг қувончига шерик бўлаётганимдан севиндим. Ўз навбатида, туман Ахборот-ресурс маркази ходимлари ҳам аъзолари сонини ортаётганидан хурсанд, — дейди Ш.Тоғаева.

Албатта, эзгу амалларга хайрихолик қилиш, одамларнинг кўнглини кўтаришга сабабчи бўлишининг завқи бошқача. Эндиликда жойлардаги маънавият фидойилари, 700 дан зиёд маърифат тарғиботчилари ана шу завқ билан яшади, ишлайди. Халқимизнинг китобхонлик маданиятини оширишга қаратилган кенг қўлмали ишлар, устувор вазифалар, тарғибот ишларининг аҳамияти ҳақида гап кетар экан, Қамати туманидаги N-сонли манзил колонияда Республика Маънавият ва маърифат маркази туман бўлими ташаббуси билан ташкил этилган "Фарзандимга китоб совға қиламан" акцияси ҳақида алоҳида тўхталаш жоиз.

Манзил колонияси ходимлари, муассасада жазо муддати ўтаётган маҳбуслар, уларнинг оила аъзолари мазкур тадбир пайтида гоят таъбирининг якуний босқичида 2-ўринни эгаллагани боис, 2000 та янги китоб билан бойиди. Китоблар қаровни мингбулоқлик маънавиятчилар томонидан мусика садолари остида кутиб олинди. Мутасадди ташкилотлар, мактабларнинг ижодий-маданий масалалар бўйича тарғиботчилари ва кенг жамоатчилик вакиллари иш-тироқдаги тақдими маросими шодиёна тус олди. Бугун юртимизнинг барча худудларида кўтаринкилик билан маърифат Кенгаши раиси Ш.Мусаев бошчилигида амалга оширилаётган бу ташаббус — раҳбар ходим, тадбиркор, умуман, ҳар бир хонадон

гуси" каби мавзулардаги тарғибот ишлари фуқароларни мўлолага кенгроқ жалб қилишга хизмат қилапти. Жумладан, "Исваҳон" маҳалла фуқаролар йиғинида уюштирилган китобхонлик тарғиботи тадбирлари доирасида мутасаддилар жазо муддатини ўтаётган Н.Ҳамидхонов ва Д.Қўқоров хонадонларида бўлиб, ўқувчи оила аъзолари ва яқинлари билан суҳбатлашди. Ҳар икки оила вакиллари Ахборот-кутубхона марказига аъзоллик қабул қилинди, "Экспресс кутубхона" томонидан қатор китоблар тақдим этилди. Мингбулоқ тумани Ахборот-кутубхона маркази маҳаллий "Зукко китобхона" жамоаси Тошкентда ўтказилган ёш китобхонлар республика танловининг якуний босқичида 2-ўринни эгаллагани боис, 2000 та янги китоб билан бойиди. Китоблар қаровни мингбулоқлик маънавиятчилар томонидан мусика садолари остида кутиб олинди. Мутасадди ташкилотлар, мактабларнинг ижодий-маданий масалалар бўйича тарғиботчилари ва кенг жамоатчилик вакиллари иш-тироқдаги тақдими маросими шодиёна тус олди. Бугун юртимизнинг барча худудларида кўтаринкилик билан маърифат Кенгаши раиси Ш.Мусаев бошчилигида амалга оширилаётган бу ташаббус — раҳбар ходим, тадбиркор, умуман, ҳар бир хонадон

Муножат МҮМИНОВА, "Янги Ўзбекистон" муҳбири

ИНСОН ҚАДРИНИ УЛУҒЛАШ

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОННИ ЮКСАК МАРРАЛАРГА ОЛИБ ЧИҚАДИ

Уч минг йиллик тарихга эга ўзбек давлатчилиги тараққиёти давомида тарих гилдирани гоҳ зафарли, гоҳ аламли йўлларни босиб ўтди. Туронда даврлар оша бир неча юз миллионлаб инсонлар ҳаёт кечирди. Йигирмадан ортиқ ҳукмрон сулолалар ўзбек давлатчилиги туғини бир қўлдан иккинчи қўлга узатиб борди. Давлатчилигимиз бир неча бор салтанатчилик босқичига кўтарилди. Тарихимизнинг инсон қадрини, халқ манфаатлари устувор бўлган даврларида тараққиёт, аксинча бўлган асрларида эса қолоқлик ҳукм сурди. Бунга яхши намуна аждодларимиз инсон қадрини улуғладиган адолатли, халқпарвар жамиятда яшашни орзу қилиб, уни барпо этишга интилди.

Давлатчилигимиз тарихида инсон қадрини улуғлаш илдизларининг бошланғич бўлини буюк инсоний қадрини сифатида дунёга келган "Авесто"да акс этди. У кишилик тарихида чексиз тафаккур ва тараққиёт гоёси сифатида мозий майдонига чиқди. Миллий тарихимизнинг энг қадимги ёзма манбаси бўлган мазкур асар инсонларни коммуналка эришишга, ўзи ва ўзгалар қадрини улуғлаш учун теран тафаккур қилишга даъват этди. Унда "Ҳақиқат — олий шарофатдир", деган ғоя илғари сурилди. Инсон қадр-қимматининг мислсиз ўлчови бўлган ҳақиқат адолатга, шарофатга олиб борадиган буюк қудрат эканлиги уқтирилди. "Авесто" шу йўл билан қарийб минг йил давомида кишиларни инсон қадрини улуғлашга ундаб келди. Инсон қадрини улуғлашнинг энг қадимги ёзма манбаси бўлган мазкур асар инсонларни коммуналка эришишга, ўзи ва ўзгалар қадрини улуғлаш учун теран тафаккур қилишга даъват этди. Унда "Ҳақиқат — олий шарофатдир", деган ғоя илғари сурилди. Инсон қадр-қимматининг мислсиз ўлчови бўлган ҳақиқат адолатга, шарофатга олиб борадиган буюк қудрат эканлиги уқтирилди. "Авесто" шу йўл билан қарийб минг йил давомида кишиларни инсон қадрини улуғлашга ундаб келди. Инсон қадрини улуғлашнинг энг қадимги ёзма манбаси бўлган мазкур асар инсонларни коммуналка эришишга, ўзи ва ўзгалар қадрини улуғлаш учун теран тафаккур қилишга даъват этди. Унда "Ҳақиқат — олий шарофатдир", деган ғоя илғари сурилди. Инсон қадр-қимматининг мислсиз ўлчови бўлган ҳақиқат адолатга, шарофатга олиб борадиган буюк қудрат эканлиги уқтирилди. "Авесто" шу йўл билан қарийб минг йил давомида кишиларни инсон қадрини улуғлашга ундаб келди. Инсон қадрини улуғлашнинг энг қадимги ёзма манбаси бўлган мазкур асар инсонларни коммуналка эришишга, ўзи ва ўзгалар қадрини улуғлаш учун теран тафаккур қилишга даъват этди. Унда "Ҳақиқат — олий шарофатдир", деган ғоя илғари сурилди. Инсон қадр-қимматининг мислсиз ўлчови бўлган ҳақиқат адолатга, шарофатга олиб борадиган буюк қудрат эканлиги уқтирилди. "Авесто" шу йўл билан қарийб минг йил давомида кишиларни инсон қадрини улуғлашга ундаб келди. Инсон қадрини улуғлашнинг энг қадимги ёзма манбаси бўлган мазкур асар инсонларни коммуналка эришишга, ўзи ва ўзгалар қадрини улуғлаш учун теран тафаккур қилишга даъват этди. Унда "Ҳақиқат — олий шарофатдир", деган ғоя илғари сурилди. Инсон қадр-қимматининг мислсиз ўлчови бўлган ҳақиқат адолатга, шарофатга олиб борадиган буюк қудрат эканлиги уқтирилди. "Авесто" шу йўл билан қарийб минг йил давомида кишиларни инсон қадрини улуғлашга ундаб келди. Инсон қадрини улуғлашнинг энг қадимги ёзма манбаси бўлган мазкур асар инсонларни коммуналка эришишга, ўзи ва ўзгалар қадрини улуғлаш учун теран тафаккур қилишга даъват этди. Унда "Ҳақиқат — олий шарофатдир", деган ғоя илғари сурилди. Инсон қадр-қимматининг мислсиз ўлчови бўлган ҳақиқат адолатга, шарофатга олиб борадиган буюк қудрат эканлиги уқтирилди. "Авесто" шу йўл билан қарийб минг йил давомида кишиларни инсон қадрини улуғлашга ундаб келди. Инсон қадрини улуғлашнинг энг қадимги ёзма манбаси бўлган мазкур асар инсонларни коммуналка эришишга, ўзи ва ўзгалар қадрини улуғлаш учун теран тафаккур қилишга даъват этди. Унда "Ҳақиқат — олий шарофатдир", деган ғоя илғари сурилди. Инсон қадр-қимматининг мислсиз ўлчови бўлган ҳақиқат адолатга, шарофатга олиб борадиган буюк қудрат эканлиги уқтирилди. "Авесто" шу йўл билан қарийб минг йил давомида кишиларни инсон қадрини улуғлашга ундаб келди. Инсон қадрини улуғлашнинг энг қадимги ёзма манбаси бўлган мазкур асар инсонларни коммуналка эришишга, ўзи ва ўзгалар қадрини улуғлаш учун теран тафаккур қилишга даъват этди. Унда "Ҳақиқат — олий шарофатдир", деган ғоя илғари сурилди. Инсон қадр-қимматининг мислсиз ўлчови бўлган ҳақиқат адолатга, шарофатга олиб борадиган буюк қудрат эканлиги уқтирилди. "Авесто" шу йўл билан қарийб минг йил давомида кишиларни инсон қадрини улуғлашга ундаб келди. Инсон қадрини улуғлашнинг энг қадимги ёзма манбаси бўлган мазкур асар инсонларни коммуналка эришишга, ўзи ва ўзгалар қадрини улуғлаш учун теран тафаккур қилишга даъват этди. Унда "Ҳақиқат — олий шарофатдир", деган ғоя илғари сурилди. Инсон қадр-қимматининг мислсиз ўлчови бўлган ҳақиқат адолатга, шарофатга олиб борадиган буюк қудрат эканлиги уқтирилди. "Авесто" шу йўл билан қарийб минг йил давомида кишиларни инсон қадрини улуғлашга ундаб келди. Инсон қадрини улуғлашнинг энг қадимги ёзма манбаси бўлган мазкур асар инсонларни коммуналка эришишга, ўзи ва ўзгалар қадрини улуғлаш учун теран тафаккур қилишга даъват этди. Унда "Ҳақиқат — олий шарофатдир", деган ғоя илғари сурилди. Инсон қадр-қимматининг мислсиз ўлчови бўлган ҳақиқат адолатга, шарофатга олиб борадиган буюк қудрат эканлиги уқтирилди. "Авесто" шу йўл билан қарийб минг йил давомида кишиларни инсон қадрини улуғлашга ундаб келди. Инсон қадрини улуғлашнинг энг қадимги ёзма манбаси бўлган мазкур асар инсонларни коммуналка эришишга, ўзи ва ўзгалар қадрини улуғлаш учун теран тафаккур қилишга даъват этди. Унда "Ҳақиқат — олий шарофатдир", деган ғоя илғари сурилди. Инсон қадр-қимматининг мислсиз ўлчови бўлган ҳақиқат адолатга, шарофатга олиб борадиган буюк қудрат эканлиги уқтирилди. "Авесто" шу йўл билан қарийб минг йил давомида кишиларни инсон қадрини улуғлашга ундаб келди. Инсон қадрини улуғлашнинг энг қадимги ёзма манбаси бўлган мазкур асар инсонларни коммуналка эришишга, ўзи ва ўзгалар қадрини улуғлаш учун теран тафаккур қилишга даъват этди. Унда "Ҳақиқат — олий шарофатдир", деган ғоя илғари сурилди. Инсон қадр-қимматининг мислсиз ўлчови бўлган ҳақиқат адолатга, шарофатга олиб борадиган буюк қудрат эканлиги уқтирилди. "Авесто" шу йўл билан қарийб минг йил давомида кишиларни инсон қадрини улуғлашга ундаб келди. Инсон қадрини улуғлашнинг энг қадимги ёзма манбаси бўлган мазкур асар инсонларни коммуналка эришишга, ўзи ва ўзгалар қадрини улуғлаш учун теран тафаккур қилишга даъват этди. Унда "Ҳақиқат — олий шарофатдир", деган ғоя илғари сурилди. Инсон қадр-қимматининг мислсиз ўлчови бўлган ҳақиқат адолатга, шарофатга олиб борадиган буюк қудрат эканлиги уқтирилди. "Авесто" шу йўл билан қарийб минг йил давомида кишиларни инсон қадрини улуғлашга ундаб келди. Инсон қадрини улуғлашнинг энг қадимги ёзма манбаси бўлган мазкур асар инсонларни коммуналка эришишга, ўзи ва ўзгалар қадрини улуғлаш учун теран тафаккур қилишга даъват этди. Унда "Ҳақиқат — олий шарофатдир", деган ғоя илғари сурилди. Инсон қадр-қимматининг мислсиз ўлчови бўлган ҳақиқат адолатга, шарофатга олиб борадиган буюк қудрат эканлиги уқтирилди. "Авесто" шу йўл билан қарийб минг йил давомида кишиларни инсон қадрини улуғлашга ундаб келди. Инсон қадрини улуғлашнинг энг қадимги ёзма манбаси бўлган мазкур асар инсонларни коммуналка эришишга, ўзи ва ўзгалар қадрини улуғлаш учун теран тафаккур қилишга даъват этди. Унда "Ҳақиқат — олий шарофатдир", деган ғоя илғари сурилди. Инсон қадр-қимматининг мислсиз ўлчови бўлган ҳақиқат адолатга, шарофатга олиб борадиган буюк қудрат эканлиги уқтирилди. "Авесто" шу йўл билан қарийб минг йил давомида кишиларни инсон қадрини улуғлашга ундаб келди. Инсон қадрини улуғлашнинг энг қадимги ёзма манбаси бўлган мазкур асар инсонларни коммуналка эришишга, ўзи ва ўзгалар қадрини улуғлаш учун теран тафаккур қилишга даъват этди. Унда "Ҳақиқат — олий шарофатдир", деган ғоя илғари сурилди. Инсон қадр-қимматининг мислсиз ўлчови бўлган ҳақиқат адолатга, шарофатга олиб борадиган буюк қудрат эканлиги уқтирилди. "Авесто" шу йўл билан қарийб минг йил давомида кишиларни инсон қадрини улуғлашга ундаб келди. Инсон қадрини улуғлашнинг энг қадимги ёзма манбаси бўлган мазкур асар инсонларни коммуналка эришишга, ўзи ва ўзгалар қадрини улуғлаш учун теран тафаккур қилишга даъват этди. Унда "Ҳақиқат — олий шарофатдир", деган ғоя илғари сурилди. Инсон қадр-қимматининг мислсиз ўлчови бўлган ҳақиқат адолатга, шарофатга олиб борадиган буюк қудрат эканлиги уқтирилди. "Авесто" шу йўл билан қарийб минг йил давомида кишиларни инсон қадрини улуғлашга ундаб келди. Инсон қадрини улуғлашнинг энг қадимги ёзма манбаси бўлган мазкур асар инсонларни коммуналка эришишга, ўзи ва ўзгалар қадрини улуғлаш учун теран тафаккур қилишга даъват этди. Унда "Ҳақиқат — олий шарофатдир", деган ғоя илғари сурилди. Инсон қадр-қимматининг мислсиз ўлчови бўлган ҳақиқат адолатга, шарофатга олиб борадиган буюк қудрат эканлиги уқтирилди. "Авесто" шу йўл билан қарийб минг йил давомида кишиларни инсон қадрини улуғлашга ундаб келди. Инсон қадрини улуғлашнинг энг қадимги ёзма манбаси бўлган мазкур асар инсонларни коммуналка эришишга, ўзи ва ўзгалар қадрини улуғлаш учун теран тафаккур қилишга даъват этди. Унда "Ҳақиқат — олий шарофатдир", деган ғоя илғари сурилди. Инсон қадр-қимматининг мислсиз ўлчови бўлган ҳақиқат адолатга, шарофатга олиб борадиган буюк қудрат эканлиги уқтирилди. "Авесто" шу йўл билан қарийб минг йил давомида кишиларни инсон қадрини улуғлашга ундаб келди. Инсон қадрини улуғлашнинг энг қадимги ёзма манбаси бўлган мазкур асар инсонларни коммуналка эришишга, ўзи ва ўзгалар қадрини улуғлаш учун теран тафаккур қилишга даъват этди. Унда "Ҳақиқат — олий шарофатдир", деган ғоя илғари сурилди. Инсон қадр-қимматининг мислсиз ўлчови бўлган ҳақиқат адолатга, шарофатга олиб борадиган буюк қудрат эканлиги уқтирилди. "Авесто" шу йўл билан қарийб минг йил давомида кишиларни инсон қадрини улуғлашга ундаб келди. Инсон қадрини улуғлашнинг энг қадимги ёзма манбаси бўлган мазкур асар инсонларни коммуналка эришишга, ўзи ва ўзгалар қадрини улуғлаш учун теран тафаккур қилишга даъват этди. Унда "Ҳақиқат — олий шарофатдир", деган ғоя илғари сурилди. Инсон қадр-қимматининг мислсиз ўлчови бўлган ҳақиқат адолатга, шарофатга олиб борадиган буюк қудрат эканлиги уқтирилди. "Авесто" шу йўл билан қарийб минг йил давомида кишиларни инсон қадрини улуғлашга ундаб келди. Инсон қадрини улуғлашнинг энг қадимги ёзма манбаси бўлган мазкур асар инсонларни коммуналка эришишга, ўзи ва ўзгалар қадрини улуғлаш учун теран тафаккур қилишга даъват этди. Унда "Ҳақиқат — олий шарофатдир", деган ғоя илғари сурилди. Инсон қадр-қимматининг мислсиз ўлчови бўлган ҳақиқат адолатга, шарофатга олиб борадиган буюк қудрат эканлиги уқтирилди. "Авесто" шу йўл билан қарийб минг йил давомида кишиларни инсон қадрини улуғлашга ундаб келди. Инсон қадрини улуғлашнинг энг қадимги ёзма манбаси бўлган мазкур асар инсонларни коммуналка эришишга, ўзи ва ўзгалар қадрини улуғлаш учун теран тафаккур қилишга даъват этди. Унда "Ҳақиқат — олий шарофатдир", деган ғоя илғари сурилди. Инсон қадр-қимматининг мислсиз ўлчови бўлган ҳақиқат адолатга, шарофатга олиб борадиган буюк қудрат эканлиги уқтирилди. "Авесто" шу йўл билан қарийб минг йил давомида кишиларни инсон қадрини улуғлашга ундаб келди. Инсон қадрини улуғлашнинг энг қадимги ёзма манбаси бўлган мазкур асар инсонларни коммуналка эришишга, ўзи ва ўзгалар қадрини улуғлаш учун теран тафаккур қилишга даъват этди. Унда "Ҳақиқат — олий шарофатдир", деган ғоя илғари сурилди. Инсон қадр-қимматининг мислсиз ўлчови бўлган ҳақиқат адолатга, шарофатга олиб борадиган буюк қудрат эканлиги уқтирилди. "Авесто" шу йўл билан қарийб минг йил давомида кишиларни инсон қадрини улуғлашга ундаб келди. Инсон қадрини улуғлашнинг энг қадимги ёзма манбаси бўлган мазкур асар инсонларни коммуналка эришишга, ўзи ва ўзгалар қадрини улуғлаш учун теран тафаккур қилишга даъват этди. Унда "Ҳақиқат — олий шарофатдир", деган ғоя илғари сурилди. Инсон қадр-қимматининг мислсиз ўлчови бўлган ҳақиқат адолатга, шарофатга олиб борадиган буюк қудрат эканлиги уқтирилди. "Авесто" шу йўл билан қарийб минг йил давомида кишиларни инсон қадрини улуғлашга ундаб келди. Инсон қадрини улуғлашнинг энг қадимги ёзма манбаси бўлган мазкур асар инсонларни коммуналка эришишга, ўзи ва ўзгалар қадрини улуғлаш учун теран тафаккур қилишга даъват этди. Унда "Ҳақиқат — олий шарофатдир", деган ғоя илғари сурилди. Инсон қадр-қимматининг мислсиз ўлчови бўлган ҳақиқат адолатга, шарофатга олиб борадиган буюк қудрат эканлиги уқтирилди. "Авесто" шу йўл билан қарийб минг йил давомида кишиларни инсон қадрини улуғлашга ундаб келди. Инсон қадрини улуғлашнинг энг қадимги ёзма манбаси бўлган мазкур асар инсонларни коммуналка эришишга, ўзи ва ўзгалар қадрини улуғлаш учун теран тафаккур қилишга даъват этди. Унда "Ҳақиқат — олий шарофатдир", деган ғоя илғари сурилди. Инсон қадр-қимматининг мислсиз ўлчови бўлган ҳақиқат адолатга, шарофатга олиб борадиган буюк қудрат эканлиги уқтирилди. "Авесто" шу йўл билан қарийб минг йил давомида кишиларни инсон қадрини улуғлашга ундаб келди. Инсон қадрини улуғлашнинг энг қадимги ёзма манбаси бўлган мазкур асар инсонларни коммуналка эришишга, ўзи ва ўзгалар қадрини улуғлаш учун теран тафаккур қилишга даъват этди. Унда "Ҳақиқат — олий шарофатдир", деган ғоя илғари сурилди. Инсон қадр-қимматининг мислсиз ўлчови бўлган ҳақиқат адолатга, шарофатга олиб борадиган буюк қудрат эканлиги уқтирилди. "Авесто" шу йўл билан қарийб минг йил давомида кишиларни инсон қадрини улуғлашга ундаб келди. Инсон қадрини улуғлашнинг энг қадимги ёзма манбаси бўлган мазкур асар ин